ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

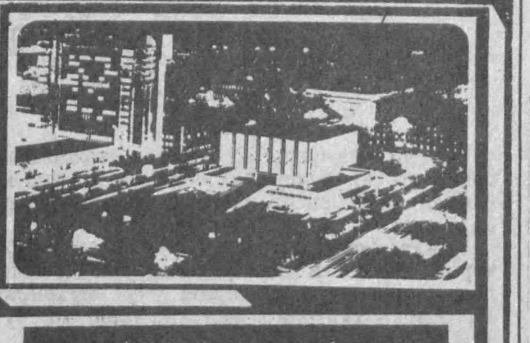

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 143 (8.341) ◆ 1993 йил 12 август, пайшанба Сотувда эркин нархда

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

Вьетнам Социалистик Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Нгуен Ван Дак 11 август куни мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

Элчи жаноблари Ўзбекистон Президентига Вьетнам Социалистик Республикаси Президентининг самимий саломини етказди. Ўз мамлакати раҳбарияти Марказий Осиё минтақасидаги сиёсий барқарорликни таъминлашда муҳим роль ўйнаётган, катта иқтисодий қувватга эга бўлган Ўзбекистон Республикаси билан ҳар томонлама ўзаро фойдали муносабатларни қарор топтиришга алоҳида аҳамият бераётганини айтди.

Ислом Каримов Нгуен Ван Дакнинг мазкур лавозимга тайинланиши Ўзбекистон ва Вьетнам ўртасидаги муносабатлар равнақига хизмат қилади, икки мамлакат халқларининг бир-бирини яхшироқ билиб олишига кўмаклашади, деб умид билдирди. Ўзбекистондаги мавжуд ижтимоий-сиёсий вазият, амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳот хусусида сўзлаб берди. Элчи жанобларга янги ва масъулиятли лавозимда муваффақиятлар тилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг матбуот хизмати.

ВЬЕТНАМ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ

Жаноб Нгуен Ван ДАК

Жаноб Нгуен Ван Дак 1944 йил 6 сентябрда Хай Хинг вилоятида туғилган. Олий маълумотли.

1965—1968 йилларда халқ таълими соҳасида ишлаган.

1968—1971 йилларда СССРда тажриба ўрганган.

1971—1980 йилларда ТАССнинг Ханой шаҳридаги ваколатхонасида ишлаган.

1980—1984 йилларда Вьетнам Социалистик Республикасининг Монголиядаги элчихонасида атташе бўлиб ишлаган.

1984—1986 йилларда СССР дипломатия академиясида таълим олган.

1987—1991 йилларда Вьетнам Социалистик Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг мутахассиси бўлиб ишлаган.

1991 йилдан 1993 йилнинг августигача Вьетнам Социалистик Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги бўлим бошлиғининг ўринбосари лавозимида ишлаган.

1993 йилнинг августида Вьетнам Социалистик Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги матбуот шўъбаси.

ЎЗБЕК ЁЗУВИ ИСТИҚБОЛИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида ўзбек ёзуви истиқболига бағишланган жумҳурият илмий-амалий конференциясини ўтказувчи ташкилий қўмитанинг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни ташкилий қўмита раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши маданият ва маданий меросни асраш қўмитасининг раиси, ёзувчи Пиримқул Қодиров олиб борди.

Йиғилишда лотин ҳарфли янги ўзбек алифбосини яратишга бағишлаб ўтказиладиган республика конференциясига тайёргарлик ва уни ўтказиш масалалари кўриб чиқилди. Конференцияни шу йилнинг 16 августида Тошкент шаҳрида ўтказишга келишиб олинди.

АДЕНАУЭР ФОНДИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТОШКЕНТДА

Германия Федератив Республикасининг Конрад Аденауэр номидаги фонди делегацияси 10 август куни Тошкентга келди.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида мазкур делегация аъзолари билан учрашув бўлиб ўтди. Республика Ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов меҳмонларга Ўзбекистоннинг хорижий давлатлар, шу жумладан Германия билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқалари хусусида сўзлаб берди. Халқаро миқёсдаги нуфузли жамғарма вакиллари сафар чоғида мамлакатимиздаги сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар билан яқиндан танишадилар, бу эса ҳамкорлик режаларини тузишда фойдали бўлади, деб ишонч билдирди.

— Фондимиз Осиё минтақасидаги давлатлар билан аввалдан алоқалар ўрнатган. Бироқ, Президент Ислом Каримовнинг Германияга сафаридан кейин Ўзбекистон билан муносабатларни янада яхшилашга аҳд қилдик,— деди Конрад Аденауэр фондининг асосий масалалар бўйича етакчи бўлими мудири Винфрид Юнг.— Бу йил фондимиз Тошкентда кенг миқёсли учрашув уюштиришни мўлжалламоқда. Умид қиламизки, Ўзбекистон ваколатхонамиз мавжуд бўлган 127-давлат бўлади.

Учрашувда Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Карл Хайнц Куна ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Германия Федератив Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Солиқ Сафоев иштирок этди.

Жамғарма делегацияси аъзолари Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида ҳам бўлдилар.

Делегация аъзолари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълими ҳамда Халқ таълими вазирликларида бўлдилар.

Германия Федератив Республикасининг Конрад Аденауэр номидаги фонди делегациясини Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Баҳодир Хўжаев ҳам қабул қилди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш истиқболлари муҳокама этилди.

* * *

Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Карл Хайнц Куна жаноблари «Тошкент оқшоми» мухбирига ушбу фонднинг мамлакатимизга сафари мақсади ҳақида қуйидагиларни гапириб берди:

— Аввало шуни айтиш керакки, Германияда у ёки бу сиёсий партия манфаатларига хизмат қилувчи бир неча фондлар мавжуддир. Германия Федератив Республикасининг канцлери Гельмут Коль раислик қилаётган Конрад Аденауэр номидаги фонд ГФРда энг йирик, ҳукмрон Христиан-демократик иттифоқ ҳузурида фаолият кўрсатади.

Мамлакатимизда шунингдек, Эркин-демократик партиянинг Фридрих Еверт номидаги, Социал-демократик партиянинг Фридрих Норман номидаги фондлари ҳам мавжуддир.

Ҳозирнинг ўзида Германия Федератив Республикасининг Конрад Аденауэр номидаги фондининг Марказий Осиё учун Тошкентда минтақавий ваколатхонасини очиш ҳақида келишиб олинди. Ушбу ваколатхона демократик ислоҳотларни ўтказиш, бозор муносабатларини самарали тараққий эттиришга хизмат қиладиган қонунчиликни такомиллаштириш, шунингдек менежмент юзасидан маслаҳат хизматлари кўрсатишга даъват этилгандир.

Биз барча соҳалари яхши ривожланган Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишдан манфаатдормиз. Мен Германия Федератив Республикасининг элчиси сифатида давлатимизнинг Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин эгаллаши учун ёрдам кўрсатишга тайёрлиги ва бу тайёрликни амалий иш билан мустаҳкамлаётганлигидан ғоят мамнунман.

Суҳбатдош Ирода ҒИЁСОВА.

** Қурилиш майдонларида*

Бири-биридан кўркам

ШАҲАРДА энг йирик бунёдкорлик ташкилотларидан ҳисобланган Тошкент давлат-ҳиссадорлик корпорацияси июнь ойи давомида 74581 квадрат метр турар жой биноларини фойдаланишга топширди. Бундан ташқари бир қанча маданий-маиший хизмат нуқталари қуриб битказилди. Биз ушбу ташкилот бунёдкорлари томонидан янги қурилаётган даҳаларнинг бирида бўлиб, амалга оширилаётган ишлар билан яқиндан танишдик.

— Пойтахтимизнинг Паркент бозори атрофи бугунги кунда қурувчилар учун улкан бир майдонга айланди, — дейди корпорацияга қарашли 1-уйсозлик комбинати бошлиғи Асрор Саидов. — Кейинги йилларда бу ерда бир қанча турар жой ҳамда маданий-маиший хизмат нуқталарини қуриб битказдик. Натижада ҳудудда эски пастқам уйлар ўрнига баланд ва чиройли бинолардан иборат кичик бир шаҳарча пайдо бўлди.

Айни пайтда қурувчиларимиз бозор атрофида яна бир нечта қурилиш нуқталарида иш олиб боришмоқда. Мисол учун ҳудуднинг Аҳмад Югнакий мавзесида яқинда яна иккита уй фойдаланишга топширилди. Буларнинг иккитаси ҳам тўққиз қаватли бўлиб, бири 36, иккинчиси 88 хонадондан иборатдир. Умумий сатҳи 8778 квадрат метрни ташкил этадиган бу турар жой биноларида яшаш учун ҳамма шарт-шароит мавжуд. Хоналарнинг кенглиги ва ёруғлиги, болохоналарнинг ойнавандлиги ва бошқалар шулар жумласидандир.

Биз шу куни янги уйга кўчиб кираётган кишилар билан ҳам суҳбатлашдик.

— Одатда янги уйга кўчиб келган истиқоматчилар қурувчиларнинг бинони маромига етказмаганидан нолишади, — дейди улардан бири. — Лекин мазкур уйлар бундан мустасно. Чунки биноларнинг қурилиши ва пардози қурувчилар томонидан сифатли бажарилган. Айниқса, пардозловчилар бу ерда сидқидилдан меҳнат қилган кўринадилар. Девор оҳаклари, эшик-ромлардаги бўёқларнинг силлиқлиги бундан далолат бериб турибди.

— Ҳозирги кунда хонадонли бўлиш осон эмас, — гапга қўшилди ишчи Бахтиёр Каримов. — Лекин буни ишлаб топса бўлади. Масалан, ширкат асосида қурилган шу уйнинг 4 хоналисини биз оиламиз билан сотиб олдик. Турмуш ўртоғим билан ойликка яшаймиз. Шунга қарамасдан уй баҳосининг бир қисмини тўлашга улгурдик. Қолган қарзни эса маълум муддат ичида узамиз. Демоқчиманки, илгарилари биз боқимандалик кайфиятига тушиб қолгандик. Давлат текинга уй қуриб бераверади, деган фикр қон-қонимизга сингиб кетганди. Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароити эса буни кўтармайди. Энди ҳамма нарса, шу жумладан яшаш шароитини яхшилаш ҳам меҳнат билан топилади...

Ушбу мавзеда кейинги йилларда анча ишларни амалга оширишди. Бу ердаги бири-биридан чиройли уйларни кўриб кишининг дили қувонади. Ҳозирги кунда мавзедаги яна бир нечта бинода қурилиш-тиклаш ва пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Бинокорлар бу уйларни ҳам юқори сифат белгилари билан фойдаланишга топширишга ҳаракат қилишмоқда. Нимага деганда бозор иқтисодиёти шуни талаб қилмоқда.

Даҳада турар жой биноларини қуриш билан бир қаторда, маданий-маиший хизмат нуқталари ҳам ишга туширилмоқда. Мисол учун юқоридаги уйларнинг биринчи қаватида умумий сатҳи 1634 квадрат метрни ташкил этадиган шундай нуқталар фойдаланишга топширилди. Энди ликда мавзеда яшовчи фуқаролар маиший хизматлар учун узоққа бориб ўтиришмайди. Чунки бино ичида фуқаролар ҳолатларини қайд этиш бўлими, техник марказ ва бошқа хизмат кўрсатиш бўлинмалари ишлаб турибди.

Ғулом ЮСУПОВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Ўзбекистон Олий Кенгаши қонунчилик, қонунийлик масалалари ва ҳуқуқ-тартибот бўйича комитетининг мажлисида республика Олий Кенгаши навбатдаги сессияси кун тартибига киритилган янги қонунлар ва қонуний ҳужжатлар лойиҳалари муҳокама этилди.

● Халқ депутатлари Сирдарё вилоят Кенгашининг сессиясида Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар маҳкамасида 27 июлда бўлиб ўтган кенгашда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар, вилоятда иқтисодий ислоҳотнинг амалга оширилишининг бориши муҳокама этилди.

● Республика сув хўжалиги вазирлиги билан Жанубий Кореянинг «Сен у оверсайс» фирмаси «Сян су» («Зилол сув») Ўзбекистон—Корея қўшма корхонасини ташкил этишга келишиб олдилар. Бу аҳдномага кўра Бектемир яқинида 12 минг метр майдонда қўшма корхонанинг чармни қайта ишловчи бешта цехи қурилади.

● Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясида бозор иқтисодиётига ўтиш шароитларида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш масалаларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда қатор вазирлик ва идораларнинг раҳбарлари, касаба уюшмалари вакиллари иштирок этдилар.

● Тошкент мотор заводида Италиянинг «Аджинд интернешнл» фирмаси билан ҳамкорликда икки тонналик авто юккўтаргичларини йиғиш бошланди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● 10 август куни Тожикистон—Афғонистон чегарасининг Тоғли Бадахшондаги қисми атрофида Ҳамдўстлик чегарачиларига пистирмадан тўсатдан ҳужум қилиниб, уч ҳарбий хизматчи ярадор қилинди, беш чегарачи гаровга олинди. Гаровга олинганларнинг тўрт нафари Россия чегарачиларидир. Улар орасида қозоғистонлик майор ҳам бор. Афғонистон томони Ҳамдўстлик чегарачилари гаровга олинганлигини тасдиқлади. Ҳозир уларни озод этиш юзасидан шошилинч чоралар кўриляпти.

● Кеча Москвада Россия ва Украина бош вазирлари Виктор Черномирдин ва Леонид Кучма ўртасида амалий учрашув бўлиб ўтди. Унда Россиядан Украинага етказиб берилаётган нефть ва газ нархи масаласи муҳокама этилди.

● Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев бу йил республикада 30 миллион тонна, 1992 йилдагидан 1,5 миллион тоннадан кўп дон йиғиштириб олинишини айтди. Унинг 6 миллион тоннаси Ҳамдўстлик давлатларига, шу жумладан, 1 миллион тоннаси Ўзбекистонга сотилади.

● Кеча Россия Марказий банкининг раиси Виктор Геращенко Алматига келди. Бу ерда ўтказилган музокаралар натижасида Қозоғистонга 1993 йил намунасидаги Россия рубллари етарли миқдорда етказиб берилишига келишиб олинди.

● 15 августдан эътиборан Беларусда Россия рублари чет эл валютаси ҳисобланади ва 1:2 нисбатида алмаштирилади.

● Чечен миллий банкининг бошқарувчиси Усман Имаев жаҳон андозаларига мос келувчи чечен валютаси мавжудлиги ва у хоҳлаган пайтда муомалага киритилиши мумкинлигини айтди.

● Москвадаги Ўзбекистон элчихонасида Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллигига бағишланган матбуот конференцияси ўтказилди.

ХОРИЖДА

● Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котибининг Афғонистон ва Покистондаги шахсий вакили Сотириус Мусурис афғон етакчилари ўртасида мамлакатда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кузатувчилари иштирокида ялпи сайлов ўтказиш юзасидан бир битимга келинганлигини маълум қилди.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Нью-Йоркдаги қароргоҳида ядро синовларини тўла-тўкис ман этиш масаласига бағишланган анжуман очилди.

● Теҳронда хавфсизлик кучлари сешанба куни гаровга олинган Россиянинг Эрондаги элчихонаси ходими Андрей Киселевни озод этдилар.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Сомалидаги тинчликни сақлаш кучлари мамлакат пойтахти Могадишодан 50 километр масофадаги аэропортни ишдан чиқардилар. Бу Сомалидаги мухолифатчи кучлар томонидан аэропортдан хуфёна равишда қурол-яроғ ва гиёванд моддалар келтириш учун фойдаланилаётганлиги учун қилинди.

● АҚШ ҳукумат комиссияси Украинани бойитилган уранни жаҳон бозоридаги нархлардан икки баравар арзон сотишда айблади. Энди Украина сотилган уран қийматига тенг миқдорда жарима тўлаши керак бўлади.

● Сухумида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг дастлабки 50 нафар кузатувчиси ишга киришди. Россия воситачилигида Грузия билан Абхазия томонлари имзолаган аҳдномага мувофиқ 17 августгача Абхазиядан Грузия қуролли кучлари ҳам, Кавказ халқларининг кўнгиллилари ҳам олиб чиқиб кетилиши керак.

● Ҳар йили Хитой зилзила ва бошқа табиий офатлардан 4,8 миллиард доллар миқдорида зарар кўрар экан. Яқинда мамлакатнинг марказий ва шарқий қисмида бўлиб ўтган сув тошқини оқибатида 380 киши ҳалок бўлди.

● Ўтган йили французлар давлат томонидан рухсат берилган қимор ўйинларида 11 миллиард долларга яқин шахсий жамғармаларини сарфлабдилар.

Яқинлашиб келаётган Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллигини нишонлаш юзасидан қилинаётган ишлар қизғин тус олган. Бу борада Акмал Икромов туманида кўрилаётган тайёргарликлар хусусида туман ҳокими Осимхон Алихўжаев билан суҳбатлашдик.

** Байрамолди йўқламаси*

РАНГ-БАРАНГ ДАСТУРДА

— Осимхон Саъдуллаевич, яқинлашиб келаётган қутлуғ санани нишонлашга қаратилган тайёргарликлар қайси ишдан бошланди?

— Мустақиллигимизнинг икки йиллигини нишонлашга қаратилган ишлар туманда ободончилик ойлигини ўтказишдан бошланди. Бугунги кунда туманимиздаги ҳар бир кўча, майдон, хиёбон, бино ва бошқа жойлар маҳалла фаоллари, корхона ёки ташкилот мутасаддиларига бириктириб қўйилган. Шунга кўра туман ободонлаштириш бўлимини қўшимча транспорт билан таъминлаб, қўлдан келган барча ёрдамни аямаяпмиз. Байрамни нишонлаш учун эса алоҳида дастур қабул қилганмиз. Унга кўра туман бўйича асосий шодиёна байрам майдонида ўтказилади. Бу ерга бир қанча супалар ўрнатилиб, уларга маҳалла оқсоқоллари, илғор ишчилар таклиф этилади. Ён-атрофда эса санъат усталари, спортчилар ўз маҳоратларини намойиш этишади. Бундан ташқари шу майдонда халқ амалий санъати усталарининг ижодий намуналари ҳамда турли фирма, ширкатларда ишлаб чиқарилган буюмларнинг кўргазмаси ва савдоси ўтказилади. Шунингдек ҳар хил тайёр, ярим тайёр озиқ-овқат маҳсулотлари, мева ва сабзавотлар савдосига ҳам кенг ўрин берилади.

— Акмал Икромов тумани шаҳардаги бошқа туманлардан ўз ҳудудида маҳаллаларнинг кўплиги билан фарқ қилади. Шунга кўра маҳаллаларга ҳам бу борада алоҳида эътибор қаратилаётган бўлса керак.

— Албатта. Туманимиздаги жами 51 маҳалланинг ҳар бирида байрам куни олимлар, ёзувчилар, таниқли жамоат арбоблари билан учрашувлар ўтказиб, мустақилликка бағишланган суҳбатлар ташкил этишни режалаштирганмиз. Худди шу фурсатдан фойдаланиб, маҳаллалардаги боқувчиси йўқ, ногирон, кам таъминланган оилаларга байрам совғалари сифатида моддий ёрдам берилиши каби хайрия тадбирлари ҳам амалга оширилади. Бундан ташқари шу куни Мустақиллик чойхонасида тумандаги илғор ишчи-хизматчилар, маҳалла фаоллари билан юзма-юз учрашиб, очиқ мулоқот ўтказишни, мустақиллик берган моддий ва маънавий неъматлар ҳақида, инсонларни ўйлантираётган муаммолар, келгуси режалар хусусида сўз юритишни мўлжаллаяпмиз. Дастурда белгиланган тадбирларнинг барчасини байрам куни ўтказишга улгурмаслигимиз маълум бўлгач, Акмал Икромов номли боғда маҳалла аҳллари сайлини мустақиллик куни арафасида уюштиришга келишдик. Сайил маҳалланинг минг йиллик анъаналари, миллий қадриятлар, урф-одатларни намойиш қилиш билан маънавий меросимизни тарғиб этишга бағишланади. Маҳаллаларга қаратилаётган бу қадар катта эътибор Президентимиз Ислом Каримов олиб бораётган доно сиёсатнинг оқилона эканлигидан дарак беради. Зеро, бу нуфузли эътибор ўз меваларини бера бошлади.

— Ҳар бир байрам эсда қоларли воқеаларга бой бўлиши анъанага айланмоқда...

— «Тўйга — тўёна» демоқчисиз-да. Мустақиллик байрами куни туманимиздаги сут комбинати ҳудудида корхонанинг спорт ва соғломлаштириш маркази очилади. Янги қурилган ушбу муассаса туманимизда барча қулайликларга эга бўлган энг катта спорт иншооти саналиб, унда юксак малакали устозлар ва шифокорлар аҳолига хизмат кўрсатадиган бўлишади. Бундан ташқари, шу куни бир қанча озиқ-овқат дўконларининг очилиши ҳам мўлжалланяпти. Хуллас, олиб борилаётган бугунги ишлар байрам куни халқимиз қувончини таъминлаш билан бирга мустақиллигимизни янада мустаҳкамлаш мақсадига қаратилган.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ суҳбатлашди.

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

БУНДАН бир-икки йил илгари шаҳримизнинг «Қозоғистон» кинотеатри атрофидаги турар жой биносида қурилиш-тиклаш ишлари жадал бошлаб юборилган эди. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги хизматчилари оилаларига аталган уйни қуришни Тошкент давлат-ҳиссадорлик корпорациясига қарашли 1-уйсозлик комбинати қурувчилари ўз зиммасига олишганди.

Яқинда 126 хонадонга мўлжалланган ана шу турар жой биноси тўлалигича фойдаланишга топширилди. Уйда пардозлаш ишларини ҳам юқоридаги комбинат қурувчилари олиб боришди.

«Тошшаҳарлойиҳа» институти лойиҳалаштирган бу тўққиз қаватли уйнинг сифатидан буюртмачи мамнун. Чунки бинокорлар умумий сатҳи 8143 квадрат метрни ташкил этган бинода астойдил тер тўкиб меҳнат қилишди. Айниқса улар уйни тиклашда ва пардозлашда сифатга катта эътибор беришди.

Ғиёс ЙЎЛЧИЕВ.

** Суратли ахборот*

СЎНГГИ САЙҚАЛ

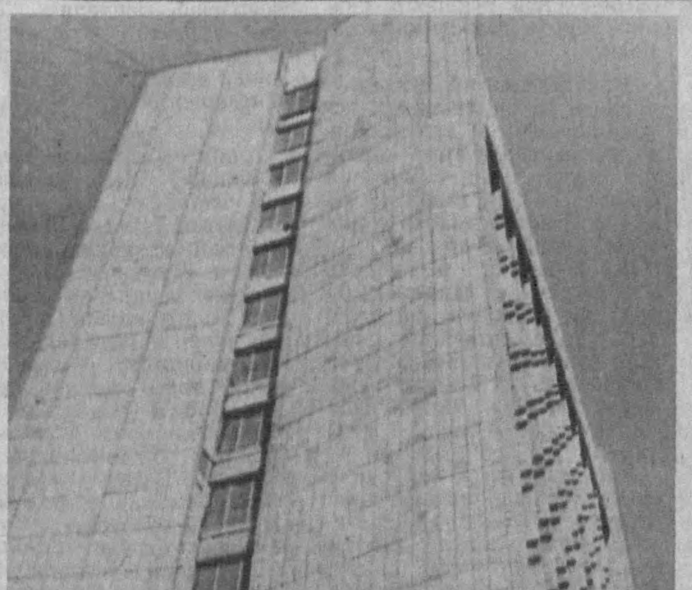

4-ихтисослашган трестга қарашли 123-механизациялашган кўчма колоннанинг фаолият бошлаганига атиги бир йил ўтган бўлса-да, бу қисқа муддат ичида жамоанинг 200 дан ортиқ қурувчилари «Чинобод» нефть базаси, 16 хонадонга мўлжалланган иккита уй, Улуғбек шаҳарчасидаги Марказий универсал дўкони ва яна бир қанча бино ва иншоотларни фойдаланишга топширишди.

— Биз Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллиги шодиёналари ва янги ўқув йилини муносиб қарши олиш учун талабаларга 800 ўринли ўқув залларини байрам олдидан топшириш мақсадида ғайрат билан ишлаяпмиз, яқин кунларда пардозлаш ишлари ҳам ниҳоясига етади, — дейди кўчма колонна бошлиғи Нормамат Умурзоқов.

Мустақиллик кунига муносиб совға ҳозирлаётган қурувчилар республикамизнинг тўйтепача вагон таъмирлаш заводи ва маъмурий бино қурилишини ниҳоясига етказишни мўлжаллаб қўйишган.

Ҳозир Тошкент иқтисодиёт университети ўқув залида пардозлаш ишларини бажараётган Р. Рустамов, Ф. Шоймов, М. Баратов, К. Умирзоқов ва П. Расуловларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Тошкент иқтисодиёт университети ўқув корпусининг умумий кўриниши ҳамда ёзги таътилларни қурилиш ишлари билан ўтказаётган Тошкент автомобиль транспорти йўллари институти талабаларидан бир гуруҳи.

Ҳаким Солиҳов суратлари.

** Бир корхона янгиликлари*

МУОЛАЖАЛИ ПАРДОЗХОНА

ЎРТА Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасининг санитария-табобат қисмида пардозхона очилди. Бу ерда шунчаки чиройни янада гўзаллаштириш учун эмас, балки муолажа учун навбат кутишяпти. Гап шундаки, иссиқ ва совуқ кунларда, шамол, ёмғир пайтларида юз териси ўзгариб, ҳар хил тошмалар пайдо бўлиши табиий. Бунда муолажали пардоз қўл келади. Кабелсозлар саломатлиги йўлида тинмай изланаётган «Табобат маркази» кичик корхонаси раҳбарияти янги муолажани йўлга қўйди. Бунда юздаги ўзгаришларни уқалаш, дори суркаш ва бошқа усуллар билан даволанади. Махсус тайёргарликдан ўтган ҳамшира корхона аёлларига хизмат кўрсатмоқда.

ҚАЙТА ТАЪМИРЛАНМОҚДА

«ВЕРТИКАЛ» ижара корхонасининг ишчи ва хизматчилари яқин ойларда Сирдарё бўйида жойлашган «Сайхун» оромгоҳида дам оладилар. Бирлашма касаба уюшмаси ташаббуси билан бу ерда ташландиқ ҳолга келиб қолган масканни корхона тасарруфига олинган эди. Айни кунларда бу ерда таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Ётоқхоналар сони кўпайтирилиб, ошхона, чўмилиш ҳавзаси қайта қуриляпти. Ҳududдаги боғ парваришланиб, турли хил экинлар экилди. Келажакда бу маскан мавсумий эмас, йил бўйи дам оладиган оромгоҳга айлантирилади.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

РАНГО-ранг маданий, адабий меросга, ўзига хос анъаналар ва қадриятларга эга бўлган юзлаб миллатлар ҳамда халқларни бир хил қолипдаги мафкура, яъни назария билан ушлаб туриш мумкин эмаслигини ҳаётнинг ўзи кўрсатди. Шунинг учун ҳам ягона маъмурий марказ барҳам топгандан кейин мустақил давлатлар сифатида қадам боса бошлаган собиқ республикалардан биронтасида коммунистик мафкура тўла-тўкис сақланиб қолмади. Аммо уларда мафкуравий — ғоявий бўшлиқ пайдо бўлди. Қисқа муддатдаги бу ғоявий бўшлиқдан қутулиш учун эндиликда ёш давлатлар ўз мустақиллигини мустаҳкамлашга кўмак берадиган мафкурани қидирмоқда.

Бугун биз ҳам жонажон Ўзбекистонимизнинг миллий давлат мустақиллигини мумкин қадар тезроқ мустаҳкамлаш, истиқлолимизнинг кенг кўламлардаги истиқболини яратиш, уни давримиз, замонамиз талаблари даражасида юксакликка кўтаришга кўмаклашувчи мафкурани ишлаб чиқиш йўлида изланяпмиз. Шу ўринда аввало, мафкуранинг ўзи нима деган ўринли савол туғилади. Фикримизча, мафкура — жамиятнинг, ижтимоий гуруҳнинг, сиёсий партия ва сиёсий ҳаракатларнинг кишиларни ўраб турган табиий, тарихий муҳит, иқтисод, мулк, давлат, ҳокимият, сиёсат, истиқбол ва бошқа муҳим жабҳаларига оид фалсафий, сиёсий, ахлоқий, бадиий қарашлар тизимидир. Турган гапки, мафкура назарий, илмий, диний ва ҳоказо шаклларда бўлади. Бизга эса, ҳаммаси қўшилиб республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлашга кўмак берадиган мафкура зарур. Бундай мафкурани ишлаб чиқиш бизнингча бир мавсумда бўладиган иш эмас, унга узоқ муддатли жараён керак. Ана шу узоқ муддат давомида халқ ўзига тегишли хулоса чиқаради, мустақиллик мафкураси аста-секин шаклланиб боради.

** Мустақиллик мафкураси.*
У қандай бўлиши керак?

АНИҚ МЕЗОН ЗАРУР

Мустақиллик мафкурасининг ҳозирги пайтда илк босқичини таълим тизимини янги дастур ва дарсликлар билан таъминлашдан иборат, деб тушунаман. Мафкурамиз тарғиботчилари бўлган зиёлиларни биринчи навбатда мустақиллик ғоялари билан қуроллантириш лозим. Бунинг учун уларни етарли дарсликлар ва дастурлар билан таъминлаш даркор.

Ёшлар келажагимиз, ўринбосарларимиз экан, асосий эътиборни уларга қаратайлик. Бу ишда жойлардаги раҳбарларнинг, мутахассисларнинг, марказдаги тегишли ташкилотларнинг фаоллиги ва жавобгарлигини белгиловчи мезон ташкил этиш керак. Президентимиз таъкидлаганидек, янги уй қурмасдан туриб, эскисини бузиб бўлмайди. Демак, октябрь, пионер, комсомол каби собиқ мафкура қурилмаларидан фойдаланган ҳолда улардан фарқли, афзалроқ ва устун келадиган тарбия тизимларини ўйлаб топиш лозим. Ўшандагина ишончли заҳира яратиш мумкин.

Ҳозир иқтисод биринчи ўринга чиқиб олган бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш шароитидамиз. Ана шундай шароитда бошланғич партия ташкилотлари қўлида аниқ мафкура йўқ. Тўғри, Президентимизнинг рисолалари биз учун йўлланма, қўлланма, дастуруламал бўлиб турибди. Улар асосида тарбиявий ишлар такомиллаштириб борилиши керак.

Тарихдан бизга маълумки, ҳар бир жамиятнинг ўз мафкураси бўлган. Чунки, ҳеч қандай мамлакат, жамият, халқ муайян мафкурасиз яшаши мумкин эмас. Зеро, маълум мақсадлар ва ниятларни олдиндан белгилаб олмаган ҳамда уларга интилиш йўллари, воситалари ва усулларини аниқлаб бермаган жамият ривожлана олмайди, у ҳолда тараққиёт учун кураш режасизлик тусини олади. Шундай экан, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш сари интилаётган жамиятимизнинг мафкураси тезроқ яратилиши керак.

Менимча, яратилажак янги мафкурамизнинг икки томони — унинг амалий фалсафаси ва кураш йўллари ҳамда воситалари бир-бирига ҳамоҳанг мутаносиб ва мос равишда ишлаб чиқилгандагина у келажак йўлининг асл ҳақиқатини ўзида ифодалаган илмий мафкурага айланади. Шунингдек, бўлғуси мафкурамизнинг номини ҳам ўйлаб кўришга тўғри келади. Унинг номида биз кўзлаётган мустақиллик, миллийлик ва тараққиёт сўзлари албатта бўлиши зарур. Ҳалқимизнинг идроки, мақсади ҳам шундай.

Худойназар ҒОЙИБОВ,

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Чилонзор туманидаги 1-ўрам партия ташкилоти котиби, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

ШАҲРИМИЗДАГИ 3-автобус саройи жамоаси аъзолари етти ойлик режа топшириқларини 102,3 фоиз бажаришди.

Автокорхона жамоасининг мақсади битта. У ҳам бўлса йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш, уларнинг узоқларини яқин қилишдир. Шу боисдан жамоа ҳайдовчилари қўлни-қўлга бериб фаол меҳнат қилишмоқда.

Автокорхонада 500 дан ортиқ моҳир тажрибали ҳайдовчилар бор. Ўтган ойлар мобайнида улар томонидан 30857 минг йўловчи ташилди. Буюртмачиларга намунали хизмат кўрсатиш 70528 минг сўмни ташкил қилган бўлса, автокорхона бўйича 276600 сўм соф фойда кўрилди. Бундай натижаларни қўлга киритишда ҳайдовчилардан Эргаш Маҳкамов, Ўткир Қобилов, Султон Маҳсумов, Шавкат Ҳолмуҳамедов, Мансур Заитовларнинг ҳиссалари катта.

Уларнинг ҳар бири ўтган етти ой ичида 300 литрдан ёнилғи ва бир неча юз минг сўмлик эҳтиёт қисмларни тежаб қолишди. Автосаройнинг ёш ҳайдовчилари эса улардан намуна олишмоқда.

Усмон МУҲАМЕДОВ.

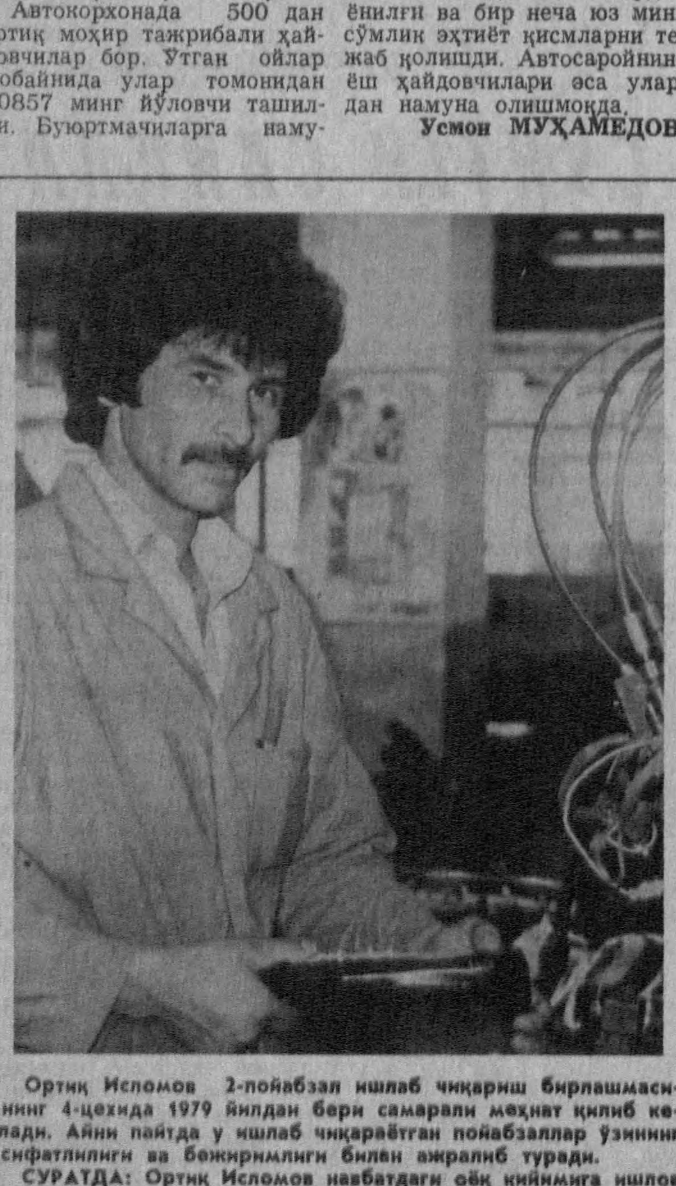

Ортиқ Исломов 2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-цехида 1979 йилдан бери самарали меҳнат қилиб келади. Айни пайтда у ишлаб чиқараётган пойабзаллар ўзининг сифатлилиги ва бежиримлиги билан ажралиб туради.

СУРАТДА: Ортиқ Исломов навбатдаги оёқ кийимига ишлов бермоқда.

Андрей Пишненко сурати.

** Сўраган эдингиз...*

ИМТИЁЗЛИ НАФАҚА НИМА?

Республикамизда 25 йил иш стажига эга бўлган ҳолда эркаклар 60 ёшдан, аёллар эса 20 йил иш стажига эга бўлган тақдирда 55 ёшдан кексалик нафақаси олиш ҳуқуқига эга.

Лекин баъзи ҳолларда фуқаролар ана шу ёшга етмай туриб, имтиёзли нафақа олишлари мумкин. Ана шу масалани аниқроқ тушунтириш учун мухбиримиз республика Ижтимоий таъминот вазирлигининг масъул ходими С. М. МИРЗААҲМЕДОВАга мурожаат қилди.

— Фуқаролар имтиёзли нафақа олиш ҳуқуқига эга бўлишлари учун нималар асос бўла олади?

— Аввало, бундай имтиёзлардан фойдаланишда меҳнат шароитининг ўзига хос томонлари, кўпболалик ҳисобга олинади. Буларнинг айримлари эркакларга, шунингдек, аёлларга, баъзилари эса фақат аёлларгагина имтиёзли нафақа олиш ҳуқуқини беради.

Ер ости ишларида, ўта зарарли, ўта оғир меҳнат шароитида ишлаганларга қарилик пенсиясини тайинлашда кенг имтиёзлар берилган. Эркаклар камида 20 йил иш стажига эга бўлган ҳолда 50 ёшга етганларида, хотин-қизлар эса камида 15 йил иш стажига эга бўлган ҳолда 45 ёшга тўлганларида бу турдаги нафақаларни олиш ҳуқуқига эга бўлишлари мумкин.

Бошқа хил зарарли ва оғир меҳнат шароитида ишлаган фуқароларга бирмунча камроқ имтиёзлар берилган: уларнинг нафақа олиш ҳуқуқини берадиган ёшлари 10 йил эмас, 5 йилга камайтирилган.

— Аёллар учун белгиланган имтиёзли нафақалар ҳақида маълумот берсангиз.

— Пахта етиштириш ва уни йиғиб-териб олиш ишларида ишлаган, хўжаликларда сут соғувчилик қилган, тўқимачилик ишлаб чиқаришнинг баъзи ходимларига имтиёзли нафақалар 50 ёшдан белгиланади. Беш ва ундан ортиқ бола туғиб, уларни саккиз ёшгача тарбиялаган оналарга 50 ёшдан бошлаб имтиёзли нафақа тўланади.

Уларга нафақалар камида 20 йил иш стажига эга бўлганда — бунда болаларга қараган даври ҳам шу ҳисобга киради ёки камида 15 йил иш стажига эга бўлган ҳолда болаларга қараган даври иш стажига қўшилмаган тақдирда ҳам уларга 50 ёшдан бошлаб пенсия тўланади.

Болалигидан ногирон боласи бўлган аёлларга ҳам ана шу хилдаги имтиёзли нафақалар белгиланган.

Кўпчилик фуқаролар ишлаб туриб нафақа ёшига етмоқдалар.

— Баъзан у ёки бу сабабларга кўра нафақа ёшига етмасдан фуқаролар ишсиз бўлиб қолишлари мумкин. Ана шундай ҳолларда улар муддатидан олдин нафақа олишлари мумкинми?

— Албатта, мустақил республикамиз бугунги кунда бозор иқтисодиётига ўтиш даврини бошидан кечираётган, иқтисодиётда бозор муносабатларига ўтилаётган ҳозирги кунда айрим корхоналар, муассаса, ташкилотлар тугатиляпти, айримлари қайта тузиляпти. Штатлар қисқариши натижасида айрим ходимлар ишдан бўшатиляпти. Уларни нафақа билан таъминлаш масаласи қандай ҳал этиляпти? «Аҳолини иш билан таъминлаш» тўғрисида 1992 йил январида қабул қилинган Қонун ушбу саволга тўлиқ жавоб беради.

— Ишсизлик мақоми нима?

— Штат қисқариши, корхона, муассаса ёки ташкилотнинг қайта ташкил этилиши ёки тугатилиши натижасида ишдан бўшатилган ходимга меҳнат биржаси уч ой мобайнида мос иш ахтаради. Агар унга биржа иш топиб беролмаса, ишдан бўшатилган мазкур ходим ишсизлик мақомига эга бўлади.

Шунингдек, шу уч ой мобайнида ишга таклифнинг 2 тасига рози бўлмаган ишсизга ҳам ишсизлик мақоми берилади.

Бахтсиз ҳодиса оқибатида ва касб касаллиги орқасида ишга жойлашишга муҳтож бўлиб қолган фуқаролар ҳам қарилик пенсиясига муддатидан олдин чиқиш ҳуқуқига эга бўлишлари мумкин.

Меҳнат биржаси томонидан расмийлаштирилган тавсиянома нафақа белгилашда асос бўлади. Ана шундай тавсияномани олган фуқаро пенсия тайинлашларини сўраб ёзган аризаси билан яшаш жойи бўйича ижтимоий-таъминот бўлимига мурожаат этиши керак. Аризага меҳнат стажи, иш ҳақи тўғрисидаги маълумотномалар қўшиб топширилиши зарур.

Муддатидан олдин тўланадиган пенсиялар фақат ишламайдиган фуқароларга берилади. Агар тегишли нафақа ёшига етгунча ишга тушиб кетилса, бу ҳақда ижтимоий-таъминот бўлимига хабар бериб қўйиш шарт.

Суҳбатдош Машкура МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Тошкент лак-бўёқ корхонаси бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб, халқимизни ана шу маҳсулотларга бўлган талабини тўла қондиришга ҳаракат қилмоқда. Корхонанинг 6-цехи жамоаси бу ишда фаол қатнашиб, кунлик ва ойлик режаларини ҳамма вақт ошириб бажариб келмоқда. Айниқса бунда жамоа ишчиси Фотима Сокинбоеванинг ҳиссаси катта бўлаётир.

СУРАТДА: Фотима Сокинбоева иш устида..

Усмон Усмонов сурати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати 1993 йилнинг 6 августида Ўзбекистон Республикаси олий судининг аъзоси О. Турғунбоев раислигида Х. Худойбердиев, О. Орифов, О. Каримов, С. Умурзоқов, А. Маҳмудов ва Б. Шокировга нисбатан қўзғатилган жиноий ишни кўриб чиқди... Улар давлатга қарши ўта хавфли жиноятларни содир этганликда айбдор деб топилдилар.

Республика Олий судининг ҳукмига биноан Х. Худойбердиев ва О. Орифов беш йилга, О. Каримов, С. Умурзоқов, А. Маҳмудов уч йилга озодликдан маҳрум этилди. Бироқ, жиноят ўз вақтида аниқланиб, ёмон оқибатларнинг олди олингани ва судланувчиларнинг саломатлиги назарда тутилиб, шунингдек, республика қонунларида инсонпарварлик руҳининг устиворлиги туфайли уларга белгиланган жазолар уч йил шартли синов муддати билан алмаштирилди.

Бобур Шокиров белгиланган жазони амалда ўтаб қўйгани учун эҳтиёт чораси ўзгартирилиб, у суд залидан озодликка чиқарилди.

«Эрк» демократик партияси ва унинг аъзолари ўз низомига зид бўлган фаолият билан шуғулланиб, «Ўзбекистон Республикаси жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги қонун талабларини бузганликлари учун тегишли чора кўриш Ўзбекистон Республикаси адлия вазири ва бош прокурорига топширилди.

Республика бош прокурорига «Эрк» демократик партиясининг раиси Муҳаммад Солиҳ — Мадаминов Салайнинг жиноий жавобгарлиги масаласини яна бир бор кўриб чиқиш ҳамда унинг тергов ва суд олдида жавоб беришини таъминлаш юклатилди.

Ўз низомига зид фаолият билан шуғулланиб келган, ғайриконституциявий ҳаракатларни содир этган «Бирлик» халқ ҳаракати ва унинг аъзоларига «Ўзбекистон Республикаси жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги қонун асосида чора кўриш Ўзбекистон Республикаси адлия вазири ва Республика бош прокурорига топширилди.

Қуйида Тошкент шаҳар прокурори, адлия катта маслаҳатчиси Э. Жўраевнинг ушбу суд жараёнида сўзлаган нутқини қисқартирилган ҳолда эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Ҳурматли суд ҳайъати!

Аввало шуни таъкидлаш лозимки, сиз кўраётган жиноят иши, бу — оддий жиноий иш эмас. Унинг хавфли хусусияти шундаки, суд курсисида ўтирган кимсалар ёш, мустақил давлатимизнинг асосий қонуни — муқаддас конституциямизга қасд қилганлар.

Яқинда республикамизнинг мустақилликка эришганига икки йил тўлади. Аммо шу қисқа вақт ичида давлатимизга қарши турли хил найранг ва ғаламисликларнинг гувоҳи бўлдик. Юқори ҳокимият идоралари шаънига айтилган қуруқ туҳматларни ҳам асосий мақсади миллий низо қўзғаш, одамларнинг тинчлигини бузиш бўлган кимсаларнинг уринишларини ҳам кўрдик. Лекин ҳеч ким халқимизнинг республикамиз демократик ва иқтисодий тараққиёт сари тинч ва тўғри йўлдан кетаётганига бўлган ишончини сўндира олмади. Ҳеч ким бизнинг энг катта бойлигимиз — конституциямизда эълон қилинганидек, инсоннинг ҳаёти, ҳуқуқлари, эркинлиги экани ,шу билан бирга, қадр-қимматимизга тажовуз қилган ҳар қандай кимсага қонуний зарба берилиши муқаррар эканига шубҳа ҳам туғдира олмади.

Конституциямизнинг халқчиллиги ва одиллиги жаҳоннинг етук мутахассислари томонидан тан олинган. Ўзбек халқи муқобил сайлов асосида ҳалол ва кучли конституциявий ҳокимият тузишга эришди.

Айни вақтда республика конституцияси давлат ҳокимиятини ғайриқонуний тарзда қўлга олишга қаратилган ҳар қандай хатти-ҳаракатни тақиқлайди ва жиноят деб эълон қилади. Ахир, бундан бошқача ҳам бўлиши мумкинми!

Тараққий этган барча давлатларнинг конституцияларида бундай хатти-ҳаракатлар алоҳида хавфли жиноятлар қаторига киритилган. Масалан, Россия Конституцияси охирги лойиҳасининг 5-моддасида: «Россия Федерациясида ҳеч ким ҳокимиятни ўзлаштира олмайди. Давлат ҳокимиятини зўрлик билан эгаллаш алоҳида оғир жиноятдир», дейилган.

Бундай қоида барча мамлакатлар конституцияларида мавжуд. Чунки, инсоният тарихи давлат ҳокимиятини зўрлик билан эгаллаш тўғридан-тўғри қон тўкилишига, фуқаролар урушига сабаб бўлишини доимо уқтириб келган.

Суд курсисида ўтирган шахслар айнан шундай ёвуз мақсадларда давлат ҳокимиятини эгаллашга қасд қилганликда айбланмоқдалар.

Суд бир ой мобайнида ишни кўриш давомида бўлган турли хил қаршиликлар, ҳатто суд жараёнининг тўғри кетишига тўсқинлик қилган айрим судланувчилар ёки уларни гўё инсон ҳуқуқларини ҳимоя этувчи «қаҳрамонлар» қилиб кўрсатишга уринган айрим чет эл матбуоти ходимларининг ашаддий тазйиқларига қарамасдан, қонун бузилишига йўл қўймасдан, шу билан бирга, судланувчиларнинг ҳимоя ҳуқуқларини тўлиқ таъминлаган ҳолда, дастлабки тергов материалларини синчиклаб таҳлил қилди. Бу билан қонуннинг адолат тамойилига холисона амал қилинишини яна бир бор кўрсатди.

Буларнинг асосий якуни шуки, судланувчиларнинг айби юзасидан прокуратура томонидан дастлабки тергов давомида тўпланган далиллар суд муҳокамасида ўз тасдиғини топди.

Жиноят иши материалларига кўра қуйидаги факт ва ҳолатлар аниқланган.

Судланувчилар — «Бирлик» халқ ҳаракати фаоллари Худойбердиев Ҳазратқул, Маҳмудов Абдулазиз, Каримов Олимжон, «Эрк» демократик партиясининг аъзолари Орипов Отаназар, Умурзоқов Саловат ҳамда фуқаро Шокиров Бобур манманликка берилиб, ғаразгўйлик ва амалпарастлик ниятлари билан 1992 йил май, июнь, июль ойлари давомида ҳокимиятни эгаллаш мақсадида фитна уюштириб, ташкилий фаолият кўрсатиб, конституцияга хилоф равишда давлатга қарши алоҳида оғир жиноятларни содир қилганлар.

Ана шу давр ичида «Эрк», «Бирлик», «Халқ дипломатия уюшмаси», ҳеч жойда рўйхатдан ўтмаган «Ўзбекистон озод деҳқонлар партияси» ва «Туркистон халқ ҳаракати» вакиллари иштирокида ғайриқонуний йўл билан қонун ишлаб чиқиш ваколатларига эга бўлган янги орган, яъни «миллий мажлис» тузиш мақсадида Каримов Олимжон раислигида бир неча бор йиғилиш ўтказилган. Мазкур «Миллий мажлис»га оид бўлган ҳужжатларни тайёрлаш учун ташаббус гуруҳи тузилади. Унга судланувчилардан Шокиров раис, Худойбердиев, Умрзоқов ва Маҳмудов гуруҳ аъзолари қилиб киритилади. Уларга «Миллий мажлис» тузишга доир ҳужжатлар, жумладан, Ўзбекистон демократик кучларининг «миллий мажлис» тузиш тўғрисидаги битими, «Миллий мажлис»нинг муваққат тузуги ва демократик йўналишдаги сиёсий партиялар, ҳаракатлар, бирлашмалар ва ташкилотлар вакиллари ташаббус гуруҳининг баёнотлари лойиҳаларини ишлаб чиқиб, мазкур мажлисга тақдим қилиш топширилади.

Кўриниб турибдики, гап фақат сиёсий кураш ва у ҳақдаги фикрлар тўғрисида эмас, балки жиддийроқ, амалга ошиши аниқ бўлган, жамият учун ўта хавфли жиноят ҳақида боряпти.

Юқорида эслатилган гуруҳ томонидан «миллий мажлисга оид ҳужжатлар тузилиб ,бир неча бор йиғилишда муҳокама қилинади. ва уларда кўрсатилган ғоялар мажлис қатнашчилари томонидан тўлиқ маъқулланади.

Лекин бу ҳужжат ҳали хомлиги ва пишиб етмагани учун, судланувчи Шокировнинг таклифига кўра, юқорида номлари саналган партия, ҳаракат, уюшма ва ташкилотларнинг раҳбарларига топширишга келишилади.

Шунга асосан 1992 йил 19 июнь куни судланувчилар — Каримов, Умурзоқов, Худойбердиев ва Шокиров «Эрк» демократик партиясининг раиси Муҳаммад Солиҳ ҳузурига борадилар.

Судда тўлиқ тасдиқланганидек, Муҳаммад Солиҳ «Миллий мажлис»га оид бўлган ҳужжат — «Миллий мажлис тузуги» лойиҳаси билан танишиб, унга ўз қўли билан қўшимча ўзгартишлар киритиб, «Миллий мажлис» ғоясини маъқуллайди. Лекин лойиҳани қайта ишлаш зарурлигини айтади, унинг бир нусхасини «Эрк» партияси сиёсий ишлари бўйича котиби Орифов Отаназарга бериб, қайта ишлаб тайёрлашга топширади.

О. Орифов Муҳаммад Солиҳнинг топшириғи бўйича, «Миллий мажлис тузуги» лойиҳасини кўриб, фикр ва эътирозларини Муҳаммад Солиҳга айтади. Сўнг шу лойиҳа юзасидан уюштирилган йиғилишга қатнашиб, «Миллий мажлис» тузуги лойиҳасидаги ғояни маъқуллаб, шу билан бирга ҳали унинг хомлигини, пишитиш лозимлигини айтади.

Шундан сўнг О. Орифов, Х. Худойбердиев бир неча кун давомида «Миллий мажлис»га оид ҳужжатлар: битим, тузук ва баёнотлар лойиҳасининг охирги вариантини ишлаб чиқиб, «Эрк» демократик партиясига тегишли компьютерда кўпайтириб, юқорида номи саналган партия, ҳаракат ва уюшма раҳбарларига тарқатган.

Кўриб турибсизки, бу ерда гап жуда аниқ уюшган ташкилий фоалият ҳақида боряпти.

Хўш, булар қандай ҳужжатлар эди?

Суд мажлисларида чуқур таҳлил қилинган бу ҳужжатларга судланувчиларнинг муносабати ҳам аниқланди.

Мана, улардан бири, яъни — «Халқ дипломатияси уюшмаси», «Бирлик» халқ ҳаракати, «Эрк» демократик партияси, «Ўзбекистон озод деҳқонлар партияси» ва «Туркистон халқ ҳаракати» томонидан тузилган Ўзбекистон демократик кучларининг «Миллий мажлис» тузиш тўғрисида битими. «Битим» атиги учта моддадан иборат бўлса-да, шунинг ўзи ҳам судланувчиларни ғайриконституцион йўл билан фитна уюштириб, ҳокимиятни қўлга олишда айблаш учун етарли асос бўлади.

Келинг, мазкур ҳужжатларни таҳлил қилайлик.

Битимнинг биринчи моддасида, тўғрироғи, фитна йўли билан уюштирилган жиноий ҳужжатда қуйидагилар ёзилган: «Мустақил фаолият кўрсатувчи ва қонун-лойиҳа ишлаб чиқиш ваколатларига эга бўлган миллий мажлис таъсис этиш».

Бунинг маъноси нима? Агар биз тўғри ўқий билсак, унинг маъноси фақат битта, яъни ғайрқонуний йўл билан мустақил қонун лойиҳа ишлаб чиқиш ваколатига эга бўлган янги парламент тузиш ва ҳокимиятни эгаллаш демакдир. Бундан бошқача талқин қилиш эса ҳақиқий ҳолатни сохталаштириш бўлади.

Балки биз адашаётгандирмиз, эҳтимол, инсон ҳуқуқларининг «ҳимоя»чилари, конституция талабига кўра, мазкур ҳужжатни республика Олий Кенгашида кўриб чиқиш учун тақдим этмоқчи бўлгандирлар? Минг афсуски, битимнинг иккинчи моддасига мурожаат қилишимиз билан бу шубҳаларимиз ўз-ўзидан йўқолади. Чунки унда қуйидагича кўрсатилган: «Миллий мажлис» қабул қилган қонун-лойиҳаларнинг кучга киритилиши билан боғлиқ бўлган қарорлар ижросини таъминлаш».

Келинг, ана шу иккинчи моддани яна бир марта ўқийлик. Балки Биз ўз кўзимизга ишонмаслигимиз керакдир? «Қарорлар ижросини таъминлаш» деган сўзлар қандай маънони-билдиради? Агар бу сўзларни шошилмасдан, чуқурроқ таҳлил қилсак, унинг даҳшатли маънолари секин-аста онгимизга етиб боради. Бунинг маъноси шуки, бир тўда кимсанинг ўзини «Миллий мажлис» эълон қилиб, жинояткорона ирадасини бутун мамлакатимиз ҳудудида сўзсиз бажарилишини таъминлашнинг барча чораларини кўриши демакдир.

У ҳолда конституция асосида тузилган амалдаги ҳокимият органлари-чи? Бу органларнинг мавқеи қандай бўлади?

«Миллий мажлис» вакилларининг, биринчи навбатда, «Эрк» ва «Бирлик» раҳбарларининг мантиғи бўйича бу конституциявий ҳокимият органлари йўқ қилиниши лозим эди. Лекин ҳар қандай давлатда ҳам конституциявий ҳокимиятнинг вазифаси конституция ва фуқаролар ҳуқуқларини ҳимоя қилишдир. Бундай бурч конституциямизга асосан мустақил Ўзбекистонимиз ҳокимият органларига ҳам юклатилган. Ва улар бу олий бурчларини бажариб келмоқдалар, бажарадилар ҳам.

Асосли равишда бошқа савол туғилади: «Миллий мажлис» қарорлари ким томонидан сўзсиз бажарилиши керак эди? Ахир, бу ғайриқонуний қарорни бирор бир куч ишлатмай бажартириш мумкин эмас-ку? Буни судланувчилар жуда яхши билишарди. Чунки уларнинг орасида ҳатто профессорлар ҳам бор.

Аммо судланувчилар бу кучларни биздан яширмоқдалар. Балки улар Наманагандаги барбод бўлган «Ислом лашкарлари» деб аталмиш кучлардир? Ёки Тожикистон пойтахтидаги «Шаҳидон» майдонида «Фаолият кўрсатган» кимсалардир? Ёки Фарғонада қирғин уюштирган мафиячи ва гиёҳвандлардир? Бу бизга ҳозирча номаълум.

Аммо шу нарса равшанки, бу кучларга суянмасдан судланувчилар ва уларнинг орқасида турганлар жинояткорона мақсадларга эришишлари мумкин эмаслигини яхши тушунишган. Агар уларнинг қора ниятлари амалга ошганида, нима бўлар эди? Тожикистон ва Озарбойжондаги қонли қирғинлар бизда ҳам такрорланмасмиди?!

Судланувчиларнинг жинояткорона режалари бўйича, мазкур битим юқорида номи келтирилган партиялар ва жамоат уюшмаларининг раҳбарлари томонидан имзоланган вақтдан бошлаб ижро этилиши лозим эди. Бу ҳолат жиноят иши материалларида ўз исботини топган.

«Эрк» ва «Бирлик» раҳбарларининг бу ҳужжатларни имзолаши шубҳасиз эди. Чунки бу ҳужжатлар матни улар билан тўлиқ келишилган эди. Чунончи, Муҳаммад Солиҳ билан. У давлат ҳокимиятини тортиб олишга қаратилган ҳаракатлар реал эканини билган ва ўз жойини ҳокимият тепасидаги давлат мансабларида кўрган. Шунинг учун ҳам у 19 июнда бўлган ташаббус гуруҳи билан учрашувдан 13 кун ўтгач, яъни 2 июль куни Олий Кенгаш сессиясида намойишкорона тарзда депутатлик ваколатларидан воз кечиб, мафкуравий курашчи ролини ўйнамоқчи бўлди. Ҳозир эса унинг ҳақиқий қиёфасини кўриб турибмиз.

У бу ҳаракати билан халқимиз мустақиллиги ва эркинлигига ҳамда осойишталигига раҳна солиши мумкин эди. Бугунги кунда одил суддан қўрқиб қочди. Лекин халқимиз қарғишидан қочиб қутулолмайди.

Аммо, юқорида келтирилган ва тасдиқланган фактларга қарамасдан, судланувчилар ўзларича бу ҳолатларни демократик ғоя ва сиёсий фикр билдириш деб бизларни ишонтиришга уринмоқдалар. Уларнинг фикрича, бу каби ҳаракатлар учун ривожланган мамлакатларда жиноий жавобгарликка тортилмас эмиш. Лекин бизни бу каби сафсаталар билан алдай олмайдилар. Ахир, бир неча йил жаҳоннинг энг ривожланган мамлакатларида яшаб келган Бобур Шокиров конституцияга қарши равишда иккинчи парламент тузишга кимдир йўл қўяди, деб айта оладими? Ёки бу каби ҳаракатлар у ерда жиноят эмас, деб айтиши мумкинми? Шундай экан, нима учун у ўзининг она ватанида бошқача бўлиши керак деб ҳисоблайди? Олдинроқ бошқа мамлакатлар конституцияларидан баъзи бир моддалар келтирган эди. Бу ҳақда тушунчалар аниқ ва етарли бўлса керак.

Энди иккинчи ҳужжат — «Миллий мажлис» тузугидаги баъзи бир ҳолатларга тўхталик. Мазкур ҳужжат асосан ҳаммага маълум, бошқа манбалардан кўчириб олинган умумий гаплардан иборат бўлиб, унда бирор бир янгилик йўқ.

Лекин диққатингизни баъзи моддаларга қаратишни лозим топардим. Мана, мисол учун, 2-моддада айтилади: «Миллий мажлис» сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотлари вакилларидан тузилади».

Қандай йўл билан тузилар экан?

Бу йўл, мазкур тузукка қараганда, қуйидагича: «Эрк», «Бирлик» ва бошқа партиялар ҳамда ташкилотлар раҳбарий органларининг мажлисларида икки-учтадан депутат сайланади ва «Миллий мажлис»га чақирилади. Кўриб турибсизки, ҳаммаси аниқ ва равшан!

Ахир, бу ташкилотлар республика умумий аҳолиси бир фоизининг ҳам манфаатини ифодаламайди-ку! Бу одамлар шундай ҳолатда ҳам ўзларини «демократ» деб кўкрагига уришларига нима дейиш мумкин! Аслида, гап диктатура ҳақида кетяпти-ку!

Энди бир неча сўз «Бирлик», «Эрк» ва бошқа ташкилотларнинг «баёнот» деб аталган ҳужжати ҳақида.

Бу ҳужжатнинг аниқ мазмуни нима, у кимга қаратилган! Қисқача қилиб айтганда, унда гўё республикада драматик вазият вужудга келгани, қора сиёҳлар билан ёзилган ва биз учун КПСС тарихи дарсликларидан таниш синфий кураш кучайгани каби тезислар келтирилган ҳамда бу вазиятдан чиқиб кетиш учун «Миллий мажлис» таъсис этилмоқда, дейилган.

Матннинг маъносидан ҳам кўриниб турибдики, бу баёнот «Миллий мажлис» иши бошланганидан кейин халққа эълон қилиниши кўзда тутилган. Бу ҳам бизга жуда таниш. Шундай эмасми?

Юридик жиҳатдан бу баёнот фақат биргина маънода аҳамиятга эга бўлиб, у ҳам бўлса, ғайриконституциявий равишда давлат ҳокимиятини эгаллашга уринишнинг бир далилидир.

Қўшимча далил келтириб, судланувчиларнинг айбини тасдиқловчи фактлар таҳлилига тўхталишнинг ҳожати йўқ. Дастлабки тергов, энди эса суд тергови жиноят-процессуал қонуни талабларига тўлиқ риоя қилган ҳолда ўтказилди. Тергов бошланишидан тортиб, суд мажлиси давомида судланувчиларнинг ҳимоя ҳуқуқи тўла таъминланди.

Келтирилган жиноят иши фабуласини судланувчиларнинг ўзлари ҳам тасдиқлашди. Тўғри. улар бу фактларни ўз фойдаларини кўзлаган ҳолда, бошқача тарзда тушунтиришга ҳаракат қилишди. Яъни улар гўё гуманистик ғоялар ва сиёсий қарашларни тарғиб этган шахслар сифатида кўрсатмоқчи бўлишди ўзларини. Ва бу ғоялар учун ҳеч қандай жиноий жавобгарлик бўлиши мумкин эмас деб, инсон ҳуқуқлари декларациясини бу ерда бир неча бор эслаб ўтишди.

Шу сабабли қуйидагиларни таъкидлашни лозим топардим.

Тўғри, ғоялар ва сиёсий қарашлар учун бизнинг давлатимизда, барча ривожланган давлатлардагидек, жиноий жавобгарлик белгиланмаган.

Тўғри, бизнинг давлатимиз инсон ҳуқуқлари декларациясини тан олган, унинг талабларини бажариб келмоқда ва келажакда ҳам бажариши муқаррар.

Аммо судланувчиларга ғоялар ва дунёқараш учун эмас, балки аниқ ғайриконституциявий равишда ҳокимиятни эгаллаш мақсадида ташкилий фаолият кўрсатиб, оғир жиноят содир қилганликлари учун Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 62-моддаси билан айб қўйилмоқда.

Юқорида баён этилганларга асосан, Худойбердиев Ҳазратқул, Орифов Отаназар, Каримов Олимжон, Умурзоқов Саловат, Маҳмудов Абдулазиз, Шокиров Бобурни Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 62-моддасида кўрсатилган жиноятларни содир қилганликда айбдор деб топишни ва уларга жиноят кодексининг 55-1-моддаси бўйича жазо тайинлашни сўрайман.

* Буюк сиймолар

АЛИ ҚУШЧИ

АЛИ Қушчининг номи барчамизга улуғ аллома Улуғбек орқали яхши таниш. Лекин унинг фан соҳасида олиб борган ишлари, яратган китоблари кўпчиликка маълум бўлмаслиги мумкин.

Бу машҳур астроном олимнинг тўлиқ исми Алоуддин Абу-л-Ҳасан Али ибн Муҳаммад Самарқандий қушчидир. Али Қушчи 1404 йили Самарқандда туғилган. Унинг отаси Мулло Муҳаммад темурийлар хонадонига яқин бўлиб, кўп вақт Шоҳруҳ (1409-1447) саройида хизмат қилган. У ов қушларига қарайдиган ходимларга бошлиқ эди. Али Қушчи отаси сингари ёшлигидан овга қизиқади. Улуғбекнинг қарчиғайларини тарбия қилади ва ўзи ҳам моҳир овчи бўлиб етишади. Шунинг учун ҳам Муҳаммад Қушчининг ўғли Али Қушчи деган лақаб билан шуҳрат топган. Али Қушчи қуш боқиш ва ов қилиш билан чегараланмайди. Унинг саройда ҳалол хизмат қилиши, илм-фанга бўлган ихлоси Улуғбекда муҳаббат уйғотди. Бу муҳаббат шу даражада кучли бўлган эдики. Улуғбек Алини ўғлим деб атар, унинг илм олишида ва олим бўлиб камолотга етишида оталик вазифасини ўтаган эди.

Али Қушчи буюк ўзбек олимлари Муҳаммад Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Наср Форобий, Ибн Сино ва Абу Райҳон Беруний каби илм осмонининг юлдузлари яратган асарларни, астрономия, математика ва табобатга оид китобларни кунт билан ўқиди, ўрганди. У Самарқанд мадрасасида Қозизода Румий, Ғиёсиддин Жамшид, Улуғбек, Муҳаммад Хавофий сингари машҳур олимлардан дарс олади.

Али Қушчи Самарқанд мадрасасини битиргач, Улуғбекнинг рухсати билан бир неча йил Эроннинг Кирмон вилоятида истиқомат қилди ва ижод этди. Бу ердаги олимлар ва шоирларнинг илмий мажлисларида қатнашиб, кўпгина китобларни мутолаа қилди, шарҳлар ва мустақил асарлар ёзди. Жумладан, Али Қушчи у ерда Насриддин Тусийнинг «Тажрид» номли асарига шарҳ ва «Рисолайи ашкол ал-қамар» («Ойнинг шакллари ҳақида рисола») номли асарини ёзди. Мазкур «Тажрид»га ёзилган шарҳнинг бир неча нусхаси ҳозирда Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик институтида сақланмоқда.

Али Қушчи табиб ҳам эди ва табобатга оид «Ал-Мўъжиз фи-т-тибб» («Табобатнинг қисқа баёни») номли асар ёзган. Улуғбек расадхонасини қуришда фаол иштирок этади. Қуҳак тепалигида бунёд этилаётган расадхонанинг томи ёпилмасдан Қозизода Румий, орадан кўп ўтмай Ғиёсиддин Жамшид вафот этади. Бу ҳол Али Қушчи ва унинг устози Улуғбек учун оғир жудолик эди. Шу даврдан бошлаб расадхонани қуриш ва уни зарур кузатиш асбоблари билан жиҳозлаш каби барча юмушлар Улуғбекнинг зиммасига тушди. Али Қушчи бу ишда ҳам устозига ёрдам беради.

Расадхона битгач, бу жой катта бир илм ўчоғи ва тажриба майдонига айланди. Унда 100 дан ортиқ илм аҳллари астрономия ва математика каби аниқ фанларни ўрганиш билан банд бўладилар. Олимлар расадхона ҳузуридаги икки катта кутубхона (бири расадхонага қарашли, иккинчиси — Улуғбекнинг шахсий мулки)дан бемалол фойдаланар эдилар. Улуғбек расадхонаси Ўрта Осиёда астрономия фанининг ривожланишига жуда катта ҳисса қўшди.

1451 йили бир вақтлар Улуғбек тарбиясида бўлган Темурийлардан Султон Абу Саид Самарқанд тахтини эгаллайди. У Улуғбекнинг яқинларига, жумладан Али Қушчига ҳам ҳомийлик қилади. Бу даврда Самарқанддаги маданий ҳаёт бир мунча тартибга келиб қолганди. Али Қушчи Насируддин Тусийнинг «Тажрид» номли китобига илгари ёзган шарҳини тугатиб, Султон Абу Саидга тақдим қилди.

Абу Саид ўлимидан сўнг (1469) ҳурофот жуда кучайиб кетди. Дўстлари ва ҳомийларидан ажраган кекса олим Али Қушчи бундай шароитга бардош беролмай ўз ватанини тарк этиб, ўзга элларга кетишга мажбур қилди. У 1471 йили кўпгина қариндош-уруғлари ва Самарқандда ёзилган асарларнинг анча қисмини олиб ҳаж қилиш баҳонасида Самарқанддан Табризга қараб йўл олади ва Оққуюнларлилар сулоласидан бўлган Узун Ҳасан (1453-1479) ҳузурига боради. Олимни бу ерда зўр ҳурмат билан қарши оладилар. Али Қушчи икки йил чамаси Узун Ҳасан ҳузурида бўлгач, уни Туркия султони Муҳаммад Фотиҳ (1475-1481-82) Истамбулга таклиф қилади. Олим Узун Ҳасаннинг розилиги билан 1472 йили Султон Муҳаммад Фотиҳ ҳузурига — Истамбулга боради ва Аё Сўфия мадрасасида бош мударрислик қилади. Али Қушчи Истамбулда 3 йилча яшаб, 1474 йили 71 ёшида вафот этган.

Али Қушчи 30 га яқин илмий асарлар ёзган бўлиб, кўпчилиги шу кунгача жаҳондаги турли қўлёзма фондларида сақланиб келинмоқда. Жумладан, «Рисола фи ҳалл ашкол ал-қамар» («Ой шаклларининг таҳлили ҳақида рисола»), «Рисола дар илми ҳайъат («Астрономия илми ҳақида рисола»), «Рисолайи фатҳия» («Ғалаба рисоласи») рисоласи (машҳур турк олими Мирам Чалабий шарҳ ёзган), «Рисолайи Муҳаммадия» («Муҳаммад рисоласи») кабиларни мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу асарларнинг баъзилари Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик институтида сақланмоқда. Шунингдек, Али Қушчи тарих, жўғрофия, маданият ва фан тарихига оид бир қанча асарлар ёзган, улардан баъзиларини келтирамиз.

«Тарихи ҳоқони Чин» («Чин ҳоқонининг тарихи») асарида XV асрда Темурийлар давлатининг қўшни Шарқ мамлакатлари, айниқса, Хитой йўлида олиб борган ишлари ҳикоя қилинади. Асарда Хитойга бориб келиш йўлидаги мамлакатларнинг жўғрофияси, тарихи ва халқининг ҳаёти ҳақида муҳим маълумотлар берилган. Мазкур асар XIV асрнинг охирларида турк тилига номаълум таржимон томонидан таржима қилинган. Унинг иккинчи тўла бўлмаган туркча таржимаси 1863 йили Истамбулда нашр қилинган. Бу асарнинг айрим қисмлари 1851 йили Флишер томонидан немис тилида, 1876 йили эса Зенгер томонидан француз тилида нашр этилган.

Али Қушчининг «Маҳбуб ал-ҳамоъил фи кашф алмасоъил» («Масалаларни ечишда қўлланиладиган мақбул ён дафтари») номли асарида 20 га яқин фанлар (астрономия, математика, фалсафа, тарих, жўғрофия, грамматика, стилистика, тафсиф, ахлоқ ва шунга ўхшаш)-нинг моҳияти кўрсатилган. Айтишларича, Али Қушчи бу асарини ҳамма вақт ўзи билан бирга олиб юрган. Булардан ташқари, олимнинг ўз давридаги фанларнинг таснифи ҳақида «Рисола фимавзуот ал-улум» («Илмларнинг мавзулари ҳақида рисола») номли асарни ёзганлиги ҳам маълум.

Улуғбекнинг шогирди олим, математик, астроном, Али Қушчининг бизгача етиб келган асарлари турли аниқ фанларни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эгадир.

Исматулла АБДУЛЛАЕВ,
шарқшунос олим, профессор.
Эркин РЎЗИМАТОВ,
илмий ходим.

* Театр—тарбия ўчоғи

ҲАМИША ХАЛҚ ОРАСИДА

МУҚИМИЙ номидаги ўзбек Давлат мусиқали театрига ташриф буюриб, театр ижодий жамоасининг бугунги кунда олиб бораётган ишлари ва келгусидаги режалари тўғрисида маълумот олишни кўзлаб, театрнинг иш юритувчи директори Абдушукур ШОМУРОДОВ билан мулоқотда бўлдик.

— Театр жамоаси ҳозир таътилда экан. Шундай бўлса-да, келгуси режалар ҳақида суҳбатлашсак.

— Марҳамат, — деди Абдушукур Шомуродов. — Шу йилнинг 8 сентябридан театримизнинг 55-мавсуми «Нодирабегим» спектакли (Туроб Тўла асари, Фарҳод Алимов мусиқаси) билан очилади. Репертуаримизда яна кўпгина асарлар бор. Таътил олдидан «Тўйлар муборак» (Ўткир Ҳошимов асари, Омон Мухтор шеърлари, Мирхалил Маҳмудов мусиқаси) асарининг премьераси бўлиб ўтди. Мухлисларимиз бу саҳна асарини катта қизиқиш билан илиқ кутиб олдилар. 11 сентябрь куни мазкур спектаклнинг иккинчи премьераси бўлиб ўтади. Хабарингиз бўлса керак, илк премьера куни саҳнамизга томошабинлар сиғмай кетган эди. Негаки, асар анчагина жонли ижро этилгани ҳамда замонавий бўлгани учун ҳам томошабинларимизни жуда хушнуд этди. 19 сентябрда эса яна бир кенг томошабинлар олқишларига сазовор бўлган «Куёвлар конкурси» спектакли ҳам қўйилади. Янги асарлардан Ҳайдар Муҳаммаднинг Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳақидаги «Бобур умрининг бир довони» асари, машҳур ёзувчимиз Абдулла Қодирий таваллудининг 100 йиллигини ҳам муносиб бир асар билан нишонлаш ниятимиз бор. Хуллас, олиб борилаётган тадбирларимиз ўзининг яхши натижаларини бермоқда.

— Театрларда ҳозир ҳам режа борми? Театрга янги асарларни тиқиштиришлар йўқми?

— Режа борликка бор-у, аммо бу муаммо устида ҳозирча бош қотирилаётгани йўқ. Кўз тегмасин, режаларни маромида бажариб келаяпмиз. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги билан ҳам алоқаларимиз яхши йўлга қўйилган. Вазирликдаги театр иши билан шуғулланувчи одамлар боридан хурсандмиз. Биз ҳам ўз навбатида эркин ижод қилиш, эркин образ яратиш устида кўпроқ ишлаб, томошабинларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганган ҳолда яхши самараларга эришяпмиз. Деярли ҳар бир асаримиз театр ижодий жамоаси томонидан катта масъулият билан ижро этилмоқда. Авваллариdek, юқоридан театрга асарлар тиқиштиришлар, ясама танқидчилик, ясама қарсакбозликлар йўқ энди. Ҳар бир асар кенг ижодий жамоамиз томонидан ўқиб эшиттирилади-да, кейин жамоага маъқул топилса, ижро этилади, йўқса, узри айтилиб, муаллифларга қайтариб берилади. Айниқса, актёрларимиздан Меҳри Ҳожиматова, Зулайҳо Бойхонова, Гулчеҳра Носирова, Равшан Солиҳов, Абдуҳолиқ Мамарасулов, Ҳамид Тўхтаев, Боир Ҳолмирзаев, Меҳмонали Салимовлар асосий ролларни яхши ижро этиб, кўпчиликка манзур бўлмоқдалар. Театримизнинг кекса авлодига мансуб Маҳмуджон Ғофуров, Фароғат Раҳматоваларга муносиб издош бўлишга лойиқ актёрларимиз ҳам йўқ эмас. Яқинда бўладиган Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг икки йиллиги муносабати билан театримиз жамоаси Мустақиллик майдонида кўпгина тадбирлари билан қатнашади.

— Театр жамоасида ёшлар масаласи қандай?

— Дарвоқе, театрга кўпгина хизматлари сингган халқ артистлари (марҳум) Раззоқ Ҳамроев, Лутфихоним Саримсоқова, Соиб Хўжаев, Ҳамза Умаров ва бугунги кунда ҳам толмай-толиқмай ишлаётган актёрларимиз Машраб Юнусов, Анвар Юсупов йўлларини танлаган ёшларимиз жуда кўп. Айниқса Санъат институтидан йўлланма олган бўлғуси актёрлардан саралари (ўзимизда бироз ишлаб, малака ошириб, касб ўрганганлари, танлаб олинганлари) тўппа-тўғри шу даргоҳга келиб, ижодий фаолиятларини саҳнамизда давом эттирмоқдалар. Уй-жой масаласида (вилоятлардан келганлари учун) ёрдам беришга қўлимиз калталик қилиб турибди-ю, аммо уларни вақтинча яшаш учун ётоқхоналар билан таъминлашга ҳаракат қилаяпмиз. Ахир биз учун яхши актёр, ноёб истеъдод соҳиби ҳамиша сув ва ҳаводек зарур-да. Мана яқинда, 20 сентябрда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, театрнинг етакчи дирижёри Эргаш Тошматовнинг 60 ёшга тўлиши муносабати билан катта кеча ҳам ўтказишни режалаштирганмиз. Хуллас ҳар бир актёр ардоғимизда, эътиборимизда.

— Театрга тушиш ҳозирги кунда кўпчилик учун қийин бўлиб қолди. Одамлар ҳам ўзларидан ортмай қолди. Бу хусусда фикрингиз?

— Бизда бошқа театрларга қараганда бирмунча яхши. — Муқимий номидаги ўзбек Давлат мусиқали театри ташкил топганидан буён ҳар куни мухлислари билан гавжум. Мухлислар ичида шундайлари борки, улар 30—40 йиллардан бери ҳар ҳафтада бир маротаба бўлса ҳам театримизга ташриф буюриб, янги спектаклларни томоша қилиб, маданий ҳордиқ чиқариб кетишади. Театр ҳам ўзига хос тарбия ўчоғи-да. Яна шундай мухлисларимиз борки, уларга ҳеч қандай реклама, ташвиқотнинг кераги йўқ, шундоқ ҳам улар ижодий жамоамизнинг ҳар бир тайёрлаган янги саҳна асарларини, янги яратилган қўшиқларини орзиқиб кутишади. Сабаби, театримизда фақатгина фожиавий саҳна асарлари ёки комедиялар кўрибгина қолмай, балки кишида завқ-шавқ уйғотадиган турфа қўшиқлар ҳам тинглаб, ҳузур қилишади. Тўғри, театр оғир аҳволга тушиб қолди, томошабинлар келмай қўйди, бизга ёрдам беринг, дегувчилар ҳам йўқ эмас. Аммо бизда аксинча, ҳар куни (сешанбадан ташқари — дам олиш кунимиз) театр ўриндиқлари томошабинларимиз билан тўлади. Бундан руҳланган театримиз ижодий жамоаси доимо изланишда, ҳар куни мухлислари хизматида. Бизда фақат бир муаммо бор. Уям бўлса, транспорт масаласидир. Театрларимиз кечқурун қўйилгани учун ҳам томошабинларимиз уйга қайтишга қийналишади. Метронинг «Халқлар Дўстлиги» бекати яқинимизда бўлгани учун ҳам бу муаммоларимизни бироз енгиллаштиради. Аммо шу йўналишда қатновчи кўпгина автобус, троллейбуслар ҳайдовчиларининг барвақт ишларини тугатишлари томошабинларимизнинг уйларига ўз вақтида етиб олишларига тўсқинлик қилиб турибди. Шундай бўлса-да, шу атрофдаги, яъни Халқлар Дўстлиги майдони, «Олмазор» маҳалласи, Бешёғоч атрофидаги деярли барча аҳоли театрларимизга тез-тез тушиб туришади. Дарвоқе, бизнинг яна шундай мухлисларимиз борки, улар Чирчиқ, Чиноз, Янгийўл ва бошқа туманларнинг жамоа хўжаликларидан ташриф буюришиб (албатта ўз автотранспортларида: автобус, енгил машиналарда), келгусидаги қўйилажак спектаклларимиз ҳақида ҳам тўлиқ маълумот олиб кетадилар. Бундан ташқари ижодий жамоамиз қишлоқларда яшовчи деҳқонлар ҳузурида тез-тез бўлиб, янги қўйилаётган спектакллардан намуналар, концертлар намойиш қилади. «Чинобод» ва Луначарский соғломлаштириш масканларига ҳам ҳар ҳафтада ташриф буюриб, концертлар қўйиб берамиз. Бу тадбирларимиз ҳам томошабинларимиз билан кўпроқ мулоқотда бўлиб, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини яхшироқ ўрганишимизга кенг имкониятлар яратади. Ха, биз ҳамиша халқ орасидамиз.

Зоир ТУРСУНОВ.

Ўзбекистон Республикаси мактаб ўқувчилари саройида кўрсатаётган бадиий тўқиш тўгараги сўзана, дўппи тикишни ўрганишга иштиёқманд ёшларнинг севимли масканига айланиб қолган. Бунда ўз ишининг устаси, тўгарак раҳбари Норбиби Жалилованинг ҳам хизмати каттадир.

СУРАТДА: тўгарак раҳбари Н. Жалилова 38-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Муниса Ҳолматовага чок тикиш сирларини ўргатмоқда.

Равиль Альбеков сурати.

* Шаҳар бедарвоза эмас

ЁЛҒОННИНГ УМРИ ҚИСҚА

ЮҚОРИДАГИ гап жуда топиб айтилган. Зеро, ёлғоннинг бугун бўлмаса ҳам эртага албатта миси чиқади. Ўзбекистон фуқароси, 1959 йилда туғилган Т. М. исмли аёл ёлғон гапириб ва божхона назоратчисининг кўзини шамғалат қилиб, қимматбаҳо буюмларни четга олиб кетмоқчи бўлаётганида фош этилди.

Хатирчи тумани аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатида сартарош бўлиб ишловчи бу аёлнинг кўнгли Исроилга сафар қилишни тусаб қолди. Тошкент аэропортининг халқаро йўналишлар бўлимига келиб божхона баённомасини тўлдирган йўловчи биронта ҳам тилла буюмини унда кўрсатмади. Аммо дангалчасига уларни чиқариб чет элга олиб ўтиш мумкин-мумкинмаслигини сўради. Назоратчи бундай нарсаларга ҳукумат ҳужжатларига асосан рухсат берилмаслигини ва буюмларни ҳозироқ кузатувчиларига ёки шахсий буюмларни сақлаш хонасига топшириши зарурлигини, акс ҳолда учолмасдан қолиб кетишини тушунтирди.

Буларни ўзича «талқин» қилган йўловчи тиллаларни кузатишга келган яқинларидан бирига беришини ваъда қилиб, текширув залидан узоқлашди.

У қайтиб келганда ҳақиқатан ҳам қўлида тақинчоқлар ўралган тугунча йўқ эди. Лекин кун иссиқ бўлишига қарамай куртка кийиб қайтгани жумбоқ бўлиб қолаверди.

Аёлнинг шахсий юкларини кўрикдан ўтказган божхона назоратчилари эътиборга молик нарса учратмадилар. Лекин унинг ўзи оҳангraboli текширув дарчасидан ўтиши чоғида кўкрагидан ниманидир олиб сумкасига яшираётганини аэропорт ходимларидан бири кўриб қолди ва у шахсий текширув бўлинмасига келтирилиб назоратдан ўтказилганда бир йўла куртканинг ҳам сири очилди. У кузатувчиларимга бериб келдим деган қимматбаҳо тилла билакузуклар ва соатларни билакларига тақиб олган, буларни яширишда курткадан зирҳ сифатида фойдаланган, қолган майда тилла тақинчоқларни эса бошқа жойларига яширган эди.

Булардан ташқари унинг ёнидан четга ноқонуний олиб чиқиб кетилаётган 53 минг рубль ҳам топилди. Умумий миқдори 1,5 миллион сўмга яқин тилла буюмлар ва катта миқдордаги совет пуллари давлат ҳисобига мусодара қилинди.

Тошкент шаҳар божхона бошқармасининг матбуот маркази.

* Маданият хабарлари

МУШОҲАДАГА БОЙ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 266-ўрта мактабда жойлашган шаҳар болалар оромгоҳида «Асфальтга расм чизиш» анъанавий кўриги бўлиб ўтди. Болалар ўз мушоҳадалари билан дунё, тинчлик, мустақиллик мавзуларида чизган расмлари барчада катта таассурот қолдирди. Айниқса, 266-мактаб ўқувчиларининг ижоди мушоҳадаларга бойлиги, кенг маъно касб этиши билан ҳакамлар ҳайъатининг эътиборини қозонди.

ИЖОДИЙ МУЛОҚОТ

ЮНУСОБОД туманидаги «Янги ариқ» маҳалласида Аброр Ҳидоятов номидаги драма театри артистлари билан ижодий учрашув бўлиб ўтди. Ижодий жамоа бугунги кунда репертуарда мавжуд бўлган саҳна асарларидан намуналар ижро этди. Маҳалла аҳли «Малика», «Аршин мол-олан», «Искандар» спектаклларидан парчаларни зўр қизиқиш билан кутиб олдилар.

Кеча сўнгида театр артистлари ва Мукаррама Турғунбоева номидаги маданият уйи бадиий ҳаваскорларининг концерт дастурлари намойиш этилди.

«ҚУЁШЛИ ЁЗ» КЕЧАСИ

СЕРГЕЛИ туманининг 15-даҳасида «Дружба» маданият уйи ижодий жамоаси томонидан тайёрланган «Қуёшли ёз» деб номланган тантанали кеча ўтказилди. Бунда болалар бадиий ҳаваскорларининг концерт дастурлари, турли спорт ва топқирлик ўйинлари ўрин олиб, тадбир кичкинтойларнинг ҳақиқий байрамига айланиб кетди.

«ТЎЙЛАР МУБОРАК»—САҲНАДА

ТЕАТР шинавандаларининг севимли масканларидан бири бўлмиш Муқимий номидаги ўзбек давлат мусиқали театри ижодий жамоаси ўз мухлисларига янги саҳна асари ҳадя этдилар. Таниқли адиб Ўткир Ҳошимовнинг «Тўйлар муборак» деб номланган асари асосида саҳналаштирилган спектакль мухлислар томонидан илиқ кутиб олинди.

Қизиқарли саҳна томошалари, шўх куй ва қўшиқлар, ичакузди кўринишлардан иборат бўлган бу саҳна асарида ёшлар ҳаёти, уларнинг ҳаётга бўлган қарашлари ҳақида ҳикоя қилиниб, соф муҳаббат улуғланади. Асарни иқтидорли режиссёр Аҳад Фармонов саҳналаштирган. Спектаклда театрнинг етакчи артистлари билан бир қаторда ёшлар ҳам ажойиб роллари билан қатнашганлар.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Отадан қолган бойлик

Қадим замонларда бўлиб ўтган бу воқеани яна бир бор эслаб қолдиму унинг ибрат қудрати ҳамон беҳад юксаклигини ҳисобга олиб бу ҳикоятни азиз одамлар эсига солиб қўйишни лозим топдим.

ЎЛИМИ яқинлашганини сезган ота бу дунёга келиб топиб-тутгани, кўзининг оқу қораси уч ўғлини ёнига чорлаб васият қилибди:

— Болаларим, мен бу дунёдан кетаётирман, Сизларга атаб қўйган барча бойликларимни, олтину гавҳарларни эса мана шу ҳовлига кўмганман. Қарилик қурсин, ҳовлининг қаерига кўмганим аниқ эсимда йўқ. Васиятим шу: сизлар аҳил-иноқлик билан шу бойликни излаб топинглар. Сўнг иноқлик билан учалангиз тенг бўлишиб олинглар.

...Кунларни қувалаб кунлар ўтибди. Тўнғич ўғил: «Мен каттаман. Излаб топишни кичиклар қилсин. Сўнг тенг бўлашиб олаверамиз», деб каттакон ҳовлига қайрилиб ҳам қарамабди. Ўртанча ўғил эса: «Излаб топиш кенжатойнинг вазифаси. Аввал топсин-чи, кейин теппа-тенг қилиб бўлишга ўзим бош бўламан» деб отасининг занглай бошлаган кетмонини қўлига олмабди. Фақат кенжатой ўғил: «Мен энг кичикман. Отамдан қолган бойликни излаб топиш чиндан ҳам менинг вазифам. Тенг қилиб бўлиб бериш эса акаларимнинг иши!» — дебди-ю ишга киришиб кетибди. Саҳарлабоқ катта ҳовлини чопа кетибди. Кечгача чопибди. Бойликдан эса ному нишон йўқ эмиш. Эртаси куни ўз ишини яна такрорлабди. Яна бойлик топилмабди. «Отам бойликни чуқурроққа кўмган бўлсалар керак», деб ерни яна бир бор чуқурроқ қилиб кавлаб чопибди. Бойликдан ҳамон дарак йўқ. Унинг тепасига келган тўнғич ва ўртанча ўғил:

— Отамиз оддий деҳқон бўлиб яшаган бўлса, унда олтину дуру гавҳарлар нима қилади?! Отамиз бизларни алдаган! — дейишибди.

Тўнғич ва ўртанча ўғил бу хонадонни тарк этишиб, укаларини ёлғиз қолдириб кетишибди. Кенжатой уч қайта чопилган ерга пиёз экибди. Ҳосил шундай мўл бўлибдики, қоп-қоп пиёзларни сотиб, сигир олибди, от-улов олибди. Ишлари юришиб бойий бошлабди.

Йиллар ўтибди. Ер ҳар йили тўрт-беш марта қайта-қайта чопилиб, ота кўмган бойликдан дарак бўлмаса-да, кенжатой бу ерга нима экса мўл-кўл ҳосил олаверибди. Охир-оқибат бойиб кетибди. Тўнғич билан ўртанча ўғил эса ўз бахт ва омадларини излашиб, чўлу биёбон кезишибди. На бахтни, на омадни, на бойлиқни топа олибдилар. Борган сари қашшоқлашиб қолаверибдилар. Кенжатой эса бойигандан бойиб, довруғи элу юртга ёйилибди. Бу ҳолни кўрган тўнғич ва ўртанча ўғил ўзлари ташлаб кетган хонадонга қайтишиб, кенжатойга дўқ ура кетишибди:

— Сен ярамас, бизларни ҳайдаб юбориб, ўзинг отамиз бойлигини топиб олгансан. Бизларга бўлиб беришни ўйламагансан. Ҳаммасини энди баб-баробар бўлашиб оламиз, — деб сўзларида қатъий туриб олишибди.

Кенжатой рози бўлса ҳам жанжал тўхтамабди:

— Мен каттаман, бойликнинг энг катта қисмини мен оламан! — дебди тўнғич.

— Меники ҳам сеникидан асло кам бўлмаслиги керак! — дебди ўртанча.

Хуллас, бутун бойликни тўнғич ва ўртанча ўғил бўлашиб олишибди-да, кенжатойни кўчага ҳайдаб чиқарибдилар. Ота қолдирган буюк мерос — улкан бойлик шу ер, шу тупроқ эканлигини тўнғичу ўртанча ўғил ўйламабдилар ҳам. Ерга кўмилган олтин эса меҳнат эканлигини хаёлларига келтирмабдилар. Пешона тери билан топилган бойликлар совурилгач, кундан-кун яна қашшоқлаша бошлабдилар.

* Шинғил ҳикоялар

Бир бойлам гунафша

МАЛОҲАТ ўзи дарс берадиган мактабга кириб борар экан, эшик тагида бир бойлам гунафшани қўлида тутиб турган ёшгина болага кўзи тушди-ю, юраги бир орзиқиб кетди. Билади, бола тутиб турган гунафша унга аталган эмас. Бир бойлам бу гул эҳтимол боланинг муаллимасигадир, эҳтимол бир синфда бирга ўқийдиган биронта қизалоққа аталгандир. Аммо бу гунафшалар Малоҳатнинг кўзларига ўт бўлиб чақнаб кетди, унга энг ширин ёшлик йилларини эслатиб юборди. Кўзлари ёшланиб, юрагида унутилмас бир илиқ туйғу қайтадан уйғонганини ўзи ҳам сезмай қолди.

Баҳор ойлари эди ўшанда ҳам. Малоҳат дорилфунуннинг учинчи курс талабаси эди. Ўша пайтлари урф бўлмаган шекилли, хотин-қизлар байрамини бирга ўқийдиган болалар оддийгина табриклаб қўя қолишар эди. Ҳамма битта гапни такрорларди:

— Баҳордай яшнаб юринг, бахтли бўлинг!

«Бахтли бўлинг!», дейиш осон экан-у аммо бахтли бўлиш ҳаммага ҳам насиб этавермас экан. Малоҳат ўша дамларни кўнгил кўзгусидан бир-бир ўтказар экан, «Мен бахтли бўлолдимми?» — деб ўйлаб қолади.

Малоҳат билан бир курсда таҳсил оладиган Пўлат бошқа йигитлардан анчагина фарқ қиларди. Оила шароити анча-мунча мушкул бўлса керакки, ўқишга жуда содда кийиниб келар, қишнинг совуқ кунларида отасидан қолган эски керз этикни кийиб келишдан уялмас, аммо ўз ҳаётидан нолимас эди. Камгап Пўлатни аксари курсдошлари ёқтиришмасди, чунки Пўлат уларнинг давра суҳбатларига, ойда бир марта бўлиб турадиган «гап»ларига қўшилмас, қўшилолмасди. Аммо Пўлат ақлли болалардан ҳисобланар, аъло ўқир эди.

Ўшанда ҳам баҳор эди. Бир кун Малоҳат дорилфунунга кириб борса, остонада Пўлат бир бойлам гунафшани тутиб турибди. Йигит қизни кўрди-ю, унга рўбарў бўлди:

— Малоҳатхон! Манави гунафшалар Сизга! Олинг! Ўзимизнинг ҳовлимиздаги ариқ бўйларидан атай сизга атаб тердим, — деди Пўлат гулни тутиб.

Малоҳат гунафшаларни димоғига босди хушбўйидан маст бўлди. Гунафшалар бирам ёқимли эдики!... Қиз бундай ёқимли ҳидни, бундай чиройли гулни эндигина кўриб тургандек эди.

— Раҳмат, Пўлатжон! — дея олди, холос.

Шу-шу Малоҳат билан Пўлатжон ўрталарида меҳр ришталари уланиб, ҳар куни ўзаро олис-олис суҳбатлашишар, бир-бирларига тўймай қолишарди. Икковлари ҳам бир бойлам гунафша улаб қўйган бу меҳр ришталари муҳаббатга айланишини билмаган эдилар.

Тўртинчи курсда ўқиб юрган йиллари Пўлатнинг онаси Малоҳатларникига совчиликка борди. Аммо Малоҳатнинг сержаҳл ва катта оғиз отаси совчини олдига солиб қувгандай бўлди.

— Опоқи, — деди ота. — Мен қизимни етим ва ялангоёққа бермайман! Сиз ўз тенгингизникига боринг, бу ерга келиб овора бўлиб юрманг!

...Ўша йилиёқ ота қизини амакиваччасининг бойвачча ўғлига узатиб юборади. Отасининг феълини билган Малоҳат тақдирга тан бермай иложи қолмаганди. Йиллар ўтди. Оиласи тинч, ўзига тўқ. Бир қарашда аҳил ва иноқ оила, ҳеч камчиликлари йўқдай туюлади. Аммо Малоҳат ҳозир бир бойлам гунафшани кўриб ўзига-ўзи савол берди:

— Бахтлиманми? — деди-ю, кўзларидан ёш чиқиб кетди. Мана чорак аср ўтди, ўғил-қизлари вояга етди. Нима истаса эри барибарини муҳайё қилади. Аммо шунча йиллар ичида турмуш ўртоғи Малоҳатга бирон марта гунафша совға этган эмас. Гунафша Малоҳат учун доим алангаланиб турувчи муҳаббат эканини билмайди ҳам.

Малоҳат бола қўлидаги бир бойлам гунафшага соғинч кўзлари билан тикилиб, синфига кириб кетди.

ТЎЛҚИН.

* *Жасоратнома*

ЎЧМАС САҲИФА

УЛУҒ Ватан урушининг қаҳрамонлик йилномасида ўзбек хотин-қизлари ҳам ўчмас саҳифалар яратганлар. Уруш қийинчиликларини паҳлавон йигитларимиз билан мардонавор баҳам кўрган сабр-тоқатли, жасур, фидойи аёлларимиздан бири истеъфодаги медицина хизмати катта лейтенанти Собира Мажидовадир.

— Мен 1941 йили Тошкент Давлат тиббиёт институтини битириб, юқумли касалликлар клиникасида ишлар эдим, — деб жанговар ёшлик йилларини эслайди Собира ая. — Уруш бошлангач, дугоналарим Нури Шокирова, Пўлатой Қодирова билан ҳарбий комиссариатга бордик. Ҳужжатларимизни тезда расмийлаштиришди ва икки кундан кейин темир йўл вокзалида йиғилдик. Қизиғи шундаки, курсдошларимизнинг ҳаммаси бир эшелонга тушган эди. Кейин бизни турли фронтларга тарқатиб юборишди. Мен дастлаб Брянск фронтига тушдим, кейинчалик 59-алоҳида инженерлик-сапёрлик бригадаси ихтиёридаги Ленинград фронтида жангга кирдим. Ҳарбий шифокор сифатида Днепр учун бўлган жангларда Курск ёйидаги ҳаёт-мамот курашида иштирок этдим. Кейин мени 60-армия ихтиёридаги эвакуация госпиталига юборишди. Бу ерда госпиталь бошлиғи ярадорлар тушган махсус эшелонни кузатиб, Харьков шаҳрига боришга буюрди. Бу ниҳоятда оғир ва масъулиятли топшириқ эди. Манзилга етгунча эшелонни бир неча бор бомбардимон қилишди. Поезд тўхтагач, енгил ярадорлар чор атрофдан ўзларига паноҳ излаб қолишарди. Аммо вагонлардаги оғир ярадорларни тезда у ердан олиб тушиб, кейин яна уларни чиқариб қўйишда жуда қийналардик. Баъзан душман тўсатдан ҳужум қилиб қолар, шундай пайтларда бечора ярадорлар мўлтираганча чурқ этмай ўтиришарди. Шуларни эсласам ҳозир ҳам аъзойи-баданим чумоли юргандек сесканиб кетади. Ниҳоятда қаттиқ қийинчилик билан Харьковга етиб келганмиз ўшанда. Кейин мени 6-гвардиячи ўқчи дивизия ихтиёрига юборишди. Бу ерда ҳам мен ягона шифокор эдим. Санитар ротамиз билан Будапештни озод қилиш операциясида қатнашдим. Ғалабани Австрия тоғларида кутиб олдик...

Аёвсиз жангларда кўрсатган матонати, жасорати эвазига довюрак ўзбек қизи Собира Мажидова биринчи ва иккинчи даражали Ватан уруши ордени, икки марта «Жанговар хизматлари учун» ва бошқа кўпгина медаллар билан тақдирланди.

— Ҳар ким ўз касбини астойдил севиб, уни эъзозлаши керак, — дея сўзида давом этди Собира ая, — шундагина ҳаёти мароқли ва мазмунли ўтади. Мен 1945 йили Ғалаба билан юртимизга қайтгач, ўз хоҳишим билан Наманган вилоятининг Тўрақўрғон туманида, сўнг Тошкентда, Андижон вилоятининг Майлисув деган жойида шифокор бўлиб ишладим. Кейин деярли 30 йил узлуксиз. Тошкентдаги юқумли касалликлар шифохонасида меҳнат қилдим. Ҳозирги кунда нафақадорман.

Тиниб-тинчимас Собира Ғофуровнанинг тинч меҳнат фронтидаги хизматлари ҳам ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди, унинг жанговар нишонлари қаторидан Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медаллари ўрин олди.

Собира аянинг турмуш ўртоғи, уруш қатнашчиси Муҳиддин Саъдуллаевнинг ҳам собиқ ҳарбий шифокор сифатида эл-юрт олдидаги хизматлари кам эмас. Истеъфодаги тиббий хизмат капитани Муҳиддин ака уруш йиллари Финляндияни озод қилиш, Вена ва Прага шаҳарларини фашист босқинчиларидан қутқаришда фаол қатнашиб, у ҳам Ғалабани Австрияда кутиб олган. Қизил Юлдуз ордени ва бошқа кўпгина жанговар нишонлар билан тақдирланган. Ҳозир у Тошкент шаҳар онкологик касалликлар шифохонасида жарроҳлик қилмоқда.

Уч ўғил ва уч қизнинг, 10 дан ортиқ бири-биридан ширин невараларнинг меҳрибон онахони бўлган Собира ая не-не азоб ва уқубатлар, йўқотишлар эвазига қўлга киритилган Буюк Ғалабага ўз ҳиссасини қўшганидан фахрланади.

Искандар РАҲМОН,
Қуролли Кучлар фахрийси, соғлиқни сақлаш аълочиси, истеъфодаги тиббий хизмат подполковниги.

* *Жаҳон маданияти юлдузлари*

АМЕРИКАНИ ЗАБТ ЭТИШ ИСТАГИ

МАШҲУР киноактёр, кунг-фу устаси Жеки Чаннинг уйланганлиги ҳақидаги узунқулоқ гап-сўзларга (чиндан-да улар миш-мишдан ўзга нарса эмас эди) ишонган 15 яшар япон қизининг ўз жонига қасд қилгани тўғрисидаги хабар дунёнинг деярли барча газеталари ва журналларини кезиб чиқди. Қолаверса, бу илк маротаба содир бўлаётган воқеа эмасди. Уларни борса-келмас машъум йўлга бошлаган нарса — умидсизлик!

Ҳа, олисдаги, ўзларини ҳатто танимайдиган кино юлдузига нисбатан бўлган чексиз, лекин умидсиз муҳаббат қурбони бўлдилар улар... Жеки Чан эса кино ва кунг-фу санъати осмонида порлаб турган ёрқин юлдуз. Ваҳоланки, юлдузлар доимо кўз олдимизда бўлсаларда, жуда олисдалар, қўл етмайди, доимо ёниб турсалар-да, иситмайдилар.

Қизиқ, ўзини деб ёш-ёш қизлар жонларига қасд қилаётганликларини эшитганда «гуноҳкор» нималар ҳақида ўйлади экан? Дунёнинг турли четларидан келаётган ишқий мактубларни очганида улардаги дилрозларини ўқиб вужудига титроқ кирармикан? Балки кулиб қўя қолар, балки, мен — бир неча миллионлаб маблағи, шахсий самолёти, сўнгги нусхадаги сон-саноқсиз автомашиналари, Нью-Йорк, Лос-Анжелес, Гонгконгда дабдабали уйлари бўлган киноактёр эмас, оддийгина инсон бўлганимда ҳам шунчалик қаттиқ севган бўлишармиди, деб ўйлаб қолар?! Бундай фикр қилишга унинг ҳаққи бор, чунки у дунёни ўзи билан ҳисоблашишга, тан беришга мажбур этди. Ваҳоланки, у қачонлардир оч-наҳор юрганида ҳеч ким бир бурда нон бермаганди, ота-онаси бировлар юмушини бажариб тирикчилик қилганида уларга нимнинг раҳми келганди, кимнинг?..

...50—60-йилларда Осиёнинг кичкинагина давлати — Гонгконг иқтисодий тангликни бошдан кечираётганди. Аксарият аҳолиси жуда қашшоқ яшар, сувга ташлаб қўйилган қозонда гўшт қайнаган кун ҳақиқий байрамга айланарди. Гон Шен (Жеки Чаннинг ҳақиқий исми) 1954 йилнинг 1 апрелида ана шундай «аксарият» оилалардан бирида дунёга келди. Уларнинг турмуш даражасини яхши билган туғруқхонадаги доя аёл эса ҳатто чақалоқни ўзига тинч, лекин тирноққа зор оилалардан бирига фарзанд қилиб беришга маслаҳат берди. Гарчи унинг ота-онаси бу таклифга рози бўлмаган эрсаларда, орадан етти йил ўтиб, бироз маблағ ишлаш мақсадида Австралияга кетаётиб самолёт чиптасига пул тополмай ўғилларини Гонгконгда қолдиришга мажбур ва уни Хитой опера театри учун актёрлар тайёрлайдиган мактаб-интернатга жойлаштиришга муваффақ бўлдилар (унинг ота-онаси ҳозирги кунда ҳам Австралияда яшайдилар, отаси АҚШ элчихонасида ошпаз бўлиб ишлайди).

Хитой театрининг асосан қадимги афсоналар асосида спектакллар яратиши ва уларда ташқи таъсирга асосий эътибор қаратилгани боис, мактаб ўқувчиларига катта талаблар қўйилар, улар қўшиқ айтиш, рақсга тушиш, қурол билан ишлаш ҳамда кунг-фу санъатини аъло даражада билишлари шарт эди.

ЛИРИК ЧЕКИНИШ (Англиянинг «Инсайт кунг-фу» журналидан).

Мухбир: Жеки, сен кунг-фунинг қай бир услуби билан шуғуллангансан?

Чан: Мен жуда кўплаб шимолий ва жанубий услубларни ўрганганман. Аниқ бир услубим йўқ.

Мухбир: Уларнинг ичида энг севганинг қайси?

Чан: Менга ҳаммаси ёқади. Фақатгина жанубий услублардан кўра шимолий услубларда кўплаб сакраш, ҳавода умбалоқ ошиш, йиқилишлар бўлгани боис улар билан кўпроқ ишлайман.

17 ёшигача кун-фунинг қатор услубларини ўзлаштиришга улгурган Жеки Чан ўз ҳисобига 25 га яқин фильмда ўйнаган катта-кичик ролларини ёзиб севимли актёри Брюс Ли ишини давом эттириш иштиёқи билан катта кинога кириб келди. «Кичкина аждаҳо» вафотидан сўнг шарқона якка курашлар оламида пайдо бўлган бўшлиқни тўлдириш орзусида юрган Жеки Чаннинг дастлабки фильмлари, афсуски, режиссёр Ло Веянинг айби, унинг актёрлар билан ишлолмаслиги оқибатида муваффақиятсизликка учради.

Фақатгина 1976 йилда суратга олинган «Қаҳр-ғазаб қудрати» фильми Брюс Лидан кўра Бельмандога ўхшаброқ кетадиган, кулгили, шу билан бир пайтда ўша мураккаб саҳна кўринишларини ёқтирадиган истеъдодли актёр дунёга келганидан дарак берди. У кинога кунг-фу ҳақидаги комедиялар жанрини олиб кирди. 1977—1978-йилларда режиссёр Ен Во Пинг (собиқ каскадёр) билан ҳамкорликда яратилган «Бургут соясидаги илон», «Маст киши услуби устаси» фильмларидан сўнг у Осиёнинг энг машҳур ўн актёри қаторидан ўрин олди. «Қўрқув билмас сиртлон» (1979) ва «Ёш кунг-фу устаси» (1980) фильмлари эса ўша йилларнинг энг кўп маблағ йиққан асарлари бўлди. Шу йилнинг ўзидаёқ Жеки Чан Американи забт этиш истагида Лос-Анжелесга кўчиб ўтади. Унинг Америкадаги биринчи «Бэтлл-Крик»даги катта муштлашув» фильми дунёнинг деярли барча мамлакатлари томонидан сотиб олинди. Жеки Чан эса жаҳон киносининг ҳақиқий «юлдузи»га айланди.

Унинг фильмларига нисбатан бўлган бунчалар катта қизиқишнинг сабаби нимада?

Аввало, уларнинг енгил, беғубор кулгу билан йўғрилганлиги, иккинчидан, барча мураккаб саҳналар 30 метр баландликдаги томдан пастга сакраш, ҳавода умбалоқ ошиш, сувга шўнғишларни Чаннинг шахсан ўзи бажаришидадир.

«Америка фильмларида биринчи ўринда мазмун туради, — дейди Чан, — муштлашувлар эса иккинчи даражада. Бунинг устига АҚШда муштлашув саҳнасини ишлашга бир-икки кундан ортиқ сарфламайдилар. Мен эса бундай тезликда ишлолмайман. Ҳар бир саҳнани ўзим ўйлаб топаман, баъзилари устида 30—40 кунлаб ишлайман. Агар уларни менинг ўрнимга кимдир бажарса-ю, томошабин эса менинг меҳнатим деб ўйлаб олқишласа қандай қилиб лаззатланишим мумкин».

Бундай лаззатлар гоҳида Жеки Чанга анчайин қимматга тушади. У мураккаб саҳналарни такомилга етказиб суратга олмагунча қайта-қайта бажараверади. Шундай кунларнинг бирида ушлаб қолиши лозим бўлган дарахт шохи унинг оғирлигини кўтаролмай синиб кетди, ўзи эса боши билан бетон устига йиқилди. Фақат врачларнинг маҳоратигина Жеки Чанни омон сақлаб қолиш имконини берди.

Санъатга нисбатан ўта фидойи бўлган бу инсон азобларни енгиб ҳар куни соатлаб машқлар бажаради, гоҳида оғриқнинг кучидан ўрнидан туролмай ҳам қолади. Мухлислар олдида ўзини доимо қарздор деб билиш ҳиссигина уни ҳаётга қайтаради.

Гарчи Жеки Чан дунёдаги энг бой актёрлардан бўлсада, ўзининг оч-наҳор, қашшоқликда ўтган болалигини унутганича йўқ, шунинг учун ҳам хайрия ишларига катта эътибор беради. Аввалига болалар уйлари, интернатларга шунчаки туҳфа юбориб турди, кейинроқ эса «Жеки Чан жамғармаси»ни ташкил этди. Шу билан бирга хорижда яшаётган 50 та хитой боласини ўз қарамоғига олди, ўнта етимни фарзандликка қабул қилди (ўзи ҳалигача уйланмаган). Бундан ташқари оғир хасталикка чалинган бир неча болакайни ўз ҳисобидан даволатди, «Жеки Чан касалхонаси» ташкил этди ва албатта даромаднинг анча қисмини кунг-фу мактабларини ривожлантириш учун сарфлайди.

Хўш, шуҳрат чўққисига чиққан актёрларнинг, кунг-фу устасининг қандай армонлари бўлиши мумкин? Франциянинг «Видео-7» журнали мухбирининг берган саволига у шундай жавоб берди:

«Вақти-соати келиб бу дунёдан кетганимда исмимни севимли актёрим Брюс Ли исми билан ёнма-ён ёдга олишлари, қабр тошимга эса «Бу ерда умрини кунг-фу санъатига бахшида этган инсон ётибди», дея ёзиб қўйишларини истайман».

Шуҳрат АРМОН.

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

* *«02» хабар беради*

● 3 август куни «Полевая» номли Давлат автомобиль назорати постида шаҳар ИИББ ДАНБ йўл-патрул хизмати нозирлари томонидан 1964 йилда туғилган Хўжанд вилоятида истиқомат қилувчи кимса ушланди. Унинг ёни тинтиб кўрилганда худди авторучкага ўхшатиб тайёрланган 5,6 миллиметр калибрли ўқ отиш қуроли топилиб, мусодара этилди.

● 4 август кундузи Мирзо Улуғбек туманидаги «Салом» чойхонаси атрофида номаълум кимса 1967 йилда туғилган шахснинг ишончини қозониб катта миқдорда шакар олиб бераман деб унинг 180 минг сўм пулини олиб «қуён» бўлган. Мирзо Улуғбек тумани милиция ходимларининг ўз вақтида кўрган чора-тадбирлари натижасида юқоридаги фирибгарликни амалга оширган 1972 йилда туғилган, ҳеч қаерда ўқимайдиган ва ишламайдиган кимса қўлга олинди.

● 5 август кечки пайт Лисунов кўчасидаги кўп қаватли уйлардан бирининг ёнида икки кимса қурилиш бошқармаси ишчисининг йўлини тўсиб, уни роса дўпposлаганлар ҳамда 5 минг сўм пулини олиб, жуфтакни ростлай деб турганларида ўз вақтида етиб келган тартиб посбонлари ушбу жиноятга чек қўйишди.

● 6 август кундузи 1951 йилда туғилган, муқаддам судланган, дўконда юк ташувчи бўлиб ишловчи шахс маст ҳолда қўшнисининг хонадонига кириб зўравонлик қила бошлаган. Натижада орадан чиққан жанжал туфайли у хонадон соҳибасининг кўкрак қисмига пичоқ билан бир нечта чуқур жароҳат етказган. Бечора аёл шу ернинг ўзида жон берган. Чилонзор тумани Ички ишлар бошқармаси тартиб посбонларининг саъй-ҳаракатлари натижасида жиноятчи тез орада қўлга олинган.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот шўъбаси.

* *Ҳаяжонли дамлар*

СИНОВЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТОШКЕНТ педагогика коллежида тест синовлари ўтказилмоқда. Айниқса, коллежда компьютерлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилгани учун кўпгина муаммолар барҳам топаяпти. Коллеж директори Мунаввар Исмоилова билан суҳбатимиз шундай бошланди:

— 1989—1990 ўқув йилидан бошлаб бу билим юрти синов-тажриба сифатида Тошкент педагогика коллежига айлантирилган эди. — Асосий мақсадимиз тўлиқсиз олий маълумотга эга бўлган юқори савияли бошланғич синф ўқитувчиларини тайёрлашдан иборат. Авваллари собиқ Иттифоқда тайёрланган дастурлар бўйича ўқитиларди. Мустақиллик шабадаси Ўзбекистонга эсиб киргандан сўнг, бизнинг коллежга ҳам ўз таъсирини ўтказди. Халқ таълими вазирлиги ҳамда Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти олимлар жамоаси томонидан янгича қарашлар, ўзимизга хос урф-одатлар, миллий қадриятлар, шарт-шароитлар асосида янги дастурлар тузилиб, шулар асосида ўқитилмоқда. Дастлаб коллежга 89 та талаба қабул қилган эдик. Мана бу йил улар коллежни битириб, 23 таси педагогика институтининг бошланғич таълим факультетининг кундузги бўлимига, 25 таси сиртқи бўлимига ўқишларини давом эттириш учун йўлланма олди, қолганлари эса мактабларда ишлаш учун юборилди. Биринчи қалдирғочларимиздан кўнглимиз тўқ.

— Тест синовлари ҳақида ҳам гапириб берсангиз. Бу йилги қабул имтиҳонлари қандай ўтаяпти?

— Шу йили Халқ таълими вазирлиги буйруғи билан махсус «Давлат ихтисос ҳайъати» тузилди. Бу ҳайъат янги дастурлар бўйича кўпгина ишларни амалга оширди. Жумладан, педагогика фанидан республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Эргаш ака Каримов, математика фанидан олий тоифали ўқитувчи Санобар Тожиева, табиатшунослик фанидан олий тоифали ўқитувчи Тожихон Жуманиёзовалар янги дастурлар туздилар. Бу йилги имтиҳонлар мана шу дастурлар асосида олиб борилмоқда. Бу дастурлар компьютерларга жойлаштирилиб, тест синовлари йўли билан кирувчиларни ўз синовларидан ўтказмоқда. Авваллари 11-синф ўқувчиларини ҳам қабул қилардик. Бу йилдан эса Халқ таълими вазирлигининг буйруғига кўра, фақат 9-синф ўқувчиларини қабул қилмоқдамиз. Қабул қилиш учун 300 та ўрин ажратилган бўлса-да, бу йил жами 894 та ариза берилган. Хайриятки, ЭҲМ компьютерлари орқали кирувчиларни имтиҳондан ўтказиб, анчагина юмушларимизни енгиллаштирди. Яъни, ҳар хил илтимосларга, таниш-билишчиликларга, турли сабаб ва баҳоналарга ўрин йўқ. Ҳар бир абитуриент компьютерлар орқали ўз-ўзларини имтиҳонлардан ўтказадилар. Ҳатто 5-10 минут ичида имтиҳон саволларига жавоб бериб, ўз баҳоларини, яъни йиғилган балларини аниқ билиб оладилар. Бизда асосан тил-адабиёт ҳамда математикадан имтиҳонлар олинади.

— Коллежга республикамиз вилоятларидаги ёшлардан ташқари қўшни республикалардан ҳам абитурентлар ҳужжат топширишган экан?

— Асосан Қозоғистоннинг Чимкент, Қирғизистоннинг Ўш вилоятларидан ҳамда Туркманистоннинг марказларидан коллежда ўқиш истаги билан келганлар бор. Аммо уларни контракт, яъни шартнома асосида ўқитамиз. Улар учун ўқиш пуллик. Аммо улар ҳам тест синовларидан ўтганларидан сўнггина ўқишга қабул қилинадилар.

— Бу ерда фақат бошланғич синф ўқитувчилари тайёрланадими?

— Коллежимизда иккита бўлим бўлиб, бирида бошланғич синф ўқитувчилари, бирида меҳнат дарси ўқитувчилари тайёрланади. Эътибор берган бўлсангиз керак, бу ерда фақат қизлар ўқишади. Тўғри, бармоқ билан санарли ўғил болалар ҳам бор-у бироқ улар бироз қийналишаяпти. Айниқса, амалиётдан.

— Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллиги шарофати билан коллеж дастурларига янги дарслар ҳам киритилганми?

— Албатта. Эндиликда мустақил ватанимиз равнақи йўлида янгича услуб, янгича дунёқараш руҳида талабаларимизни етук муаллим қилиб тарбиялаш асосий вазифаларимиздан бири бўлиб қолади. Янги ўқув йили мустақиллик байрами билан бошланиши ҳам бежиз эмас. Худди шу руҳ билан яшашимиз, ишлашимиз, ватанимиз мустақиллигига ўз ҳиссамизни қўшишимиз керак. Шу маънода талабаларнинг дунёқарашларини кенгайтириш борасида миллий қадриятлар, урф-одатлар, миллий мафкура ҳақида ҳам тушунтириш ишлари олиб борамиз. Янги фанлар: Ўзбекистон тарихи, «Одобнома», Дин тарихи ҳам шулар жумласига киради. Чунки бошланғич синф ўқитувчиларининг масъулиятларини осон тутиб бўлмайди. Улар келажагимиз қурувчиларини, яратувчиларини, кашфиётчиларини миллий урф-одатларимизга, имон ва эътиқодимизга ҳамоҳанг тарзда тарбиялашлари керак.

Зокир ТУРҒУНОВ.

СУРАТЛАРДА: имтиҳонлардан лавҳалар.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ИВЕРСОН» ДЎКОНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ИВЕРСОН

БОЙ АССОРТИМЕНТДАГИ
ЯНГИ МОЛЛАР

Машҳур Европа фирмаларида тайёрланган озиқ-овқатлар, алкоголли ва алкоголсиз ичимликлар.

Гўшт ва колбаса маҳсулотлари, ярим тайёр шўрвалар, ҳайвон ёғи ва ўсимлик мойи, лосось (қизил) икраси, қайлалар ва зираворлар, болалар овқатлари, печенье, конфетлар, шоколад, қаҳва, чой арақ, коньяк, шампань виноси, пиво, шарбатлар ва бошқа кўпгина маҳсулотлар.

ФАҚАТ БИЗДАГИНА

500 хил номда озиқ-овқатлар ва ичимликлар бор.

ФАҚАТ БИЗДАГИНА

учинчи мамлакатларда, яъни Хитой, Польша ва ҳоказоларда ишлаб чиқарилган эмас, балки ўзимизда мустақил равишда ишлаб чиқарилган «Абсолют», «Мартини» арағи ва бошқа ичимликлар ҳамда маҳсулотлар бор.

ФАҚАТ БИЗДАГИНА

савдода 15 хил навдаги пишлоқлар, 30 хил номдаги арақ, вино, виски ва джин (ғалладан қилинган арақ)лар, 40 хил номдаги ширин, хушбўй спиртли ичимликлар, 20 хил номдаги пиво мавжуд.

ФАҚАТ БИЗДАГИНА

БАРҚАРОР ВАЛЮТА ВА СЎМЛАРДА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ.

БИЗДАГИ НАРХ-НАВОЛАР

БУ ЕРДА ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАҲСУЛОТЛАРНИНГ ЮКСАК СИФАТИГА МУНОСИБДИР.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Совет кўчаси, «Ц-1» мавзеси, 32-уй («Болалар дунёси» универсал дўкони ёнида қурилаётган «ТАТА» ҳинд меҳмонхонаси рўпарасида).

ТОШКЕНТДАГИ ТЕЛЕФОНЛАР: 33-35-61, 33-91-93.

МЕҲНАТ ВА УРУШ ФАХРИЙЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА «ТОВОҚСОЙ» САНАТОРИЙСИ

1991 ЙИЛДАН БОШЛАБ

АҲОЛИНИНГ ДАМ ОЛИШИ ВА ДАВОЛАНИШИ УЧУН ПУЛЛИК ХИЗМАТЛАР ТАШКИЛ ЭТГАНЛИГИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

САНАТОРИЙ ПУЛЛИК ДАВОЛАШ УЧУН ҲАММА ЁШДАГИ БЕМОРЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Улар учун иккита алоҳида корпус ажратилган бўлиб, ҳамма зарур шароитлар мавжуд. Санаторий ҳудуди 10 гектарни ташкил этади. Санаторий яхши иқлим шароитига эга бўлган тоғли жойда жойлашган, кўкаламзорлаштирилган. Тажрибали шифокорлар ва ўрта тиббий ҳамширалар билан таъминланган.

Бу ерда нина терапияси, физиотерапия, озокарит-парафинли даволашлар, кислород кўпиги, сув билан даволашлар, даволаш физкультураси ва бошқа даволашлар ўтказилади.

Кунига тўрт маҳал овқат берилади. Маданий-маърифий тадбирлар ташкил этилади.

Йўлланма баҳоси — 24 кунга 42 минг 800 сўм. Уни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш мумкин.

Ташкилот, муассаса ва корхоналар дам олиши ва даволаниши зарур бўлганларга улар сотиб оладиган йўлланма ҳақини олдиндан тўлаб қўйиши мумкин.

Манзилгоҳимиз: Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, «Товоқсой» қўрғони, Меҳнат ва уруш фахрийларининг Республика «Товоқсой» санаторийси.

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

Чилонзор даҳаси 20-мавзедаги бир хонали квартирани барча тумандаги квартирага алмаштираман. Телефон — 72-01-63.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг педиатрия илмий-текшириш институти клиникаси жамоаси клиника ҳамшираси

Нигора АЛИМУҲАМЕДОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

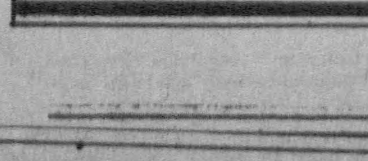

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.40.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1—2 3 4 5 6

Буюртма Г—484. 18169 нусхада.